

LYHYIDEN OPPIMISTULOKSIIN PERUSTUVIEN TUTKINTOKUVAUSTEN LAATIMISTA KOSKEVAT EUROOPPALAISET OHJEET

EQF-Europass-hankeryhmä

Julkaistu ensimmäisen kerran englanniksi:

EQF-Europass Project Group. (2024). *European guidelines for the development and writing of short, learning-outcomes-based descriptions of qualifications*. Publications Office of the European Union. Cedefop working paper series, 21. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/838553>

Euroopan komission tuella nämä ohjeet on käännetty, ja ne ovat nyt saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä ja muilla kielillä. Käännökset tarkistettiin ja viimeisteltiin kansallisten asiantuntijoiden tuella. Vastuu käännösten oikeellisuudesta on kokonaan Euroopan komissiolla. Englanninkielistä toisintoa on pidettävä viiteasiakirjana.

Suosittelava viittaustapa:

EQF-Europass-hankeryhmä. (2024). *Lyhyiden oppimistuloksiin perustuvien tutkintokuvausten laatimista koskevat eurooppalaiset ohjeet*. Euroopan unionin julkaisutoimisto. Cedefopin valmisteluasiakirjojen sarja, 21. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/4136586>

Euroopan unionista on saatavilla paljon lisätietoa internetissä. Tiedot löytyvät Europa-palvelimelta (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024

© Cedefop, 2024.

Jollei toisin mainita, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licence -käyttöoikeuden nojalla (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehdyt muutokset merkitään.

[PDF](#)

[ISSN 1831-2403](#)

[ISBN 978-92-896-3947-7](#)

[doi: 10.2801/4136586](#)

TI-BA-24-003-FI-N

Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus
(Cedefop) on Euroopan unionin ammatillisen koulutuksen, osaamisen ja tutkintojen vertailukeskus. Se tekee tutkimusta ja analyyssejä sekä tarjoaa tietoa ja näyttöä ammatillisesta koulutuksesta, osaamisesta ja tutkinnoista EU:n jäsenmaiden poliittisen päätöksenteon tarpeisiin.
Cedefop perustettiin alun perin vuonna 1975 neuvoston asetuksella (ETY) N:o 337/75. Päätös kumottiin Cedefopin perustamisesta unionin virastoksi ja sen uudistetusta toimeksiannosta vuonna 2019 annetulla asetuksella (EU) 2019/128.

Europe 123, Thessaloniki (Pylea), KREIKKA
Postiosoite: Cedefop service post, 57001 Thermi, GREECE
Puh.: +30 2310490111, faksi: +30 2310490020
Sähköpostiosoite: info@cedefop.europa.eu
www.cedefop.europa.eu

Jürgen Siebel, *toimitusjohtaja*
Mario Patuzzi, *hallintoneuvoston puheenjohtaja*

Kiitokset

Nämä ohjeet ovat EQF-Europass-hankeryhmän tekemän tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia koskevan työn tulos.

Eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä ja Europassia käsittelevä neuvoa-antava ryhmä päättivät perustaa tämän hankeryhmän kesäkuussa 2021 laatimaan yhteisymmärryksessä yhteiset ohjaavat periaatteet oppimistulosten lyhyiden kuvausten laatimista varten, jotta tutkinnot voidaan julkaista Europassiin liittyvissä tietokannoissa ja rekistereissä. Ryhmä työskenteli joulukuusta 2021 lokakuuhun 2023.

Hankeryhmään kuului asiantuntijoita 12 maasta sekä koulutusala ja työmarkkinoita edustavia sidosryhmäorganisaatioita. Sekä eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevää neuvoa-antavaa ryhmää että Europassia käsittelevää neuvoa-antavaa ryhmää kuultiin ohjeiden väli- ja loppuluonnoksista.

Euroopan komission työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto koordinoi työtä eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta vuonna 2017 annetun suosituksen ja vuonna 2018 annetun Europassia koskevan päätöksen mukaisesti. Cedefop, jota edustivat Zelda Azzarà ja Jens Bjornavold, antoi teknistä tukea ja suunnittelutukea sekä laati ohjeita tiiviissä yhteistyössä hankeryhmän jäsenten kanssa. Hankeryhmään kuului myös Euroopan koulutussäätiö.

Cedefop tahtoo kiittää erityisesti hankeryhmän jäseniä, jotka antoivat korvaamattoman panoksensa, suorittivat kuulemisia, pilotoivat ohjeita kansallisten asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa sekä auttoivat parantamaan asiakirjaa.

Sisällysluettelo

KIITOKSET	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
TAULUKOT, KAAVIOT JA RUUDUT	4
JOHDANTO	5
Lyhyiden oppimistuloksiin perustuvien tutkintokuvausten merkitys	5
Ohjeiden laatiminen ja tarkoitus.....	6
Ohjeiden käyttäjät ja sovellukset	7
Ohjeiden soveltamisala	7
Lyhyiden, oppimistuloksiin perustuvien kuvausten käyttö	8
Ohjeiden rakenne.....	9
Muut huomiot	9
LYHYET OPPIMISTULOSSIIN PERUSTUVAT KUVAUKSET:	
TÄRKEIMMÄT OSATEKIJÄT	10
A – MUOTOON LIITTYVÄT SEIKAT	11
A.1 Pituus	11
A.2 Kuvauksen esitysmuoto	11
B – SISÄLTÖÖN LIITTYVÄT SEIKAT	12
B.1 Tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen kertovan tekstin muodossa 12	
Ohjaavat kysymykset	13
Suositukset	15
Muita huomioita ja vinkkejä	18
B.2 Oppimistulosten luettelo	19
Ohjaavat kysymykset	21
Suositukset	21
Muita huomioita ja vinkkejä	27
LYHENTEET	28
LIITTEET	29
Liite I Esimerkkejä lyhyistä oppimistuloksiin perustuvista tutkintokuvauksista..	29
Liite II Toimintaa ilmaisevat verbit	32

Liite III Määreet (adjektiivit ja adverbit)	35
Liite IV Eurooppalainen tutkintojen viitekehys: tasojen kuvaukset.....	36
Liite V Muut lähteet ja linkit.....	39
TIIVISTELMÄ.....	41

Taulukot, kaaviot ja ruudut

Taulukot

Taulukko 1.	Lyhyen kuvauksen rakenne ja esitysmuoto (kerronta ja luettelmakohdat).....	11
Taulukko 2.	Tutkinnon yleinen tavoite ja suuntautuminen	12
Taulukko 3.	Oppimistulosten luettelo	19
Taulukko 4.	Oppimistuloksia käsittelevien virkkeiden rakenne (luettelmakohdat)	22

Kaaviot

Kaavio 1.	Lyhyet oppimistuloksiin perustuvat kuvaukset: tärkeimmät osatekijät.....	10
-----------	--	----

Ruudut

Ruutu 1.	Esimerkkejä kertovista teksteistä, joissa esitetään tutkintojen yleiset tavoitteet ja suuntautuminen.....	12
Ruutu 2.	Keskeisten käsitteiden määritelmät	19

Johdanto

Lyhyiden oppimistuloksiin perustuvien tutkintokuvausten merkitys

Oppimistuloksilla tarkoitetaan tietoja siitä, mitä henkilön tulisi tietää, ymmärtää ja/tai pystyä tekemään oppimisprosessin lopussa. Oppimistuloksiin perustuvien, eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen (EQF) liittyvien kansallisten tutkintojen viitekehysten (NQF) kehittäminen ja käyttö EU:n tasolla ovat parantaneet tutkintojen¹ selkeyttä ja vertailtavuutta kaikkialla Euroopassa.

Vaikka EQF- ja NQF-tasot ovat helppo tapa saada peruskäsitys tutkinnoista, tutkintotietokantojen ja -rekisterien kehittäminen parantaa tutkintojen selkeyttä merkittävästi.

Oppimistuloksiin perustuva lähestymistapa on osoittautunut hyödylliseksi tutkintojen välisten yhteneväisyyksien ja eroavaisuuksien tunnistamisessa, ja se auttaa saamaan paremman käsityksen tutkintojen laajuudesta ja suuntautumisesta.² Viimeaikaisissa tutkimuksissa ja hankkeissa on kuitenkin käynyt ilmi, että oppimistulosten kuvauksissa on vaihtelua esimerkiksi pituudessa, muotoilussa ja yksityiskohtaisuudessa, mikä vaikeuttaa tutkintojen vertailtavuutta.³

Kansallisten tutkintojen laajat kuvaukset laaditaan kansallisten kriteerien ja painopisteiden mukaisesti. Niissä voidaan viitata useisiin erityisiin oppimistuloksiin. Lyhyillä, tiiviillä kuvauksilla, jotka perustuvat täydellisiin kansallisiin kuvauksiin mutta eivät korvaa niitä, on useita etuja. Niiden avulla yksittäiset oppijat ja työnantajat voivat saada tietoa haluamistaan tutkinnoista helposti ja nopeasti.

¹ Tutkinnot: arviointi- ja validointiprosessin virallinen tulos, joka saadaan, kun toimivaltainen viranomainen vahvistaa, että oppija on saavuttanut tiettyjen vaatimusten mukaiset oppimistulokset.

² Cedefop (2020). *European qualifications framework. Initial vocational education and training: focus on qualifications at levels 3 and 4*.
Cedefop (2020). *National qualifications frameworks developments in Europe 2019. Qualifications frameworks: transparency and added value for end users*.
Cedefop (2022). *Comparing vocational education and training qualifications: towards methodologies for analysing and comparing learning outcomes*.

³ Tutkintojen horisontaalista vertailtavuutta käsittelevät EQF-pilottihankkeet ja -hankeryhmä, 2016 ja 2018. Tutkintojen lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä, 2023.
Cedefop (2022). *Comparing vocational education and training qualifications: towards methodologies for analysing and comparing learning outcomes*.
Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. 2. painos.

Niiden kääntäminen muille kielille on helpompaa, ja niistä saa nopeasti yleiskuvan tutkinnon sisällöstä ja profiilista.

Lyhyiden kuvausten laatiminen yhtenäisten periaatteiden mukaisesti parantaa avoimuutta ja ymmärrettävyyttä sekä helpottaa niiden vertaamista toisiinsa. Se voi myös auttaa hyödyntämään uusinta digitaalista teknologiaa tutkintojen sisältöä ja profiilia koskevien tietojen saamisessa, käyttämisessä, yhdistämisessä ja vertailemisessa.⁴

Tutkintoja koskevien tietojen saatavuuden, selkeyden ja vertailtavuuden parantaminen voi lisätä työntekijöiden ja oppijoiden liikkuvuutta sekä tukea elinikäistä oppimista ja uranhallintaa, kun heille löydetään kokemusta vastaavia tutkintoja.

Ohjeiden laatiminen ja tarkoitus

Nämä ohjeet on laatinut Euroopan komission koordinoima EU:n tason asiantuntijaryhmä⁵. Työssään ryhmä hyödynsi Cedefopilta saamaansa teknistä ja suunnittelutukea sekä kuuli kansallisia asiantuntijoita ja sidosryhmiä.

Ryhmän työn yhteydessä toimitettiin yhteensä 33 tutkinnon (lyhyet ja täydelliset) kuvaukset. Niistä analysoitiin 22, jotta saatiin eriteltyä keskeiset periaatteet, joiden pohjalta ohjeet laadittaisiin. Ohjeiden ensimmäinen luonnos ("Note EQF AG 60-4") esiteltiin eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevän neuvoo-antavan ryhmän 60. kokouksessa marraskuussa 2022, minkä jälkeen ohjeita testattiin. Testaamiseen kuuluivat ohjeiden tekstiä koskevan palautteen kerääminen kansallisilta sidosryhmiltä sekä lyhyiden tutkintokuvausten laatiminen ohjeiden avulla, jotta niihin saatiin lisättyä esimerkkejä. Prosessin loppuun mennessä oli laadittu 20 kuvausta ja toteutettu vertaisarviointiprosessi. Vertaisarvioinnin tarkoituksena oli tunnistaa ohjeiden selkeyttämistä vaativat

⁴ Azzara, Z. & Garmash, A. (2022). [From fragmented paper-based systems to digitally connected qualification systems accessible to citizens](#). Cedefopin, ETF:n, Unescon ja Unescon elinikäisen oppimisen instituutin (UNESCO Institute for Lifelong Learning) julkaisussa *Global Inventory of regional and national qualifications frameworks 2022. Volume 1: Thematic Chapters*. Euroopan unionin julkaisutoimisto.

⁵ Eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoo-antava ryhmä ja Europassia käsittelevä neuvoo-antava ryhmä päättivät perustaa hankeryhmän, jonka tehtävänä olisi laatia oppimistulosten lyhyitä kuvauksia koskevat ohjeet kuvausten julkaisemiseksi Europassissa. Ryhmässä oli asiantuntijoita 12 maasta (Alankomaat, Belgia (NL), Italia, Itävalta, Kypros, Norja, Portugali, Ranska, Saksa, Slovenia, Suomi ja Unkari). Siihen kuuluivat myös Euroopan yliopistojen liitto, SMEunited, Business Europe ja Euroopan koulutussäätiö. Ryhmän puheenjohtajana toimi Euroopan komissio, ja Cedefop antoi ryhmälle teknistä tukea ja suunnittelutukea.

kohdat sekä kuvaukset, jotka voisivat toimia mallina (lopullisissa ohjeissa on kolme tällaista esimerkkiä).

Ohjeiden tarkoituksena on edistää yhteisiä periaatteita ja siten tutkintojen oppimistulosten lyhyiden, tiiviiden kuvausten yhdenmukaista rakennetta ja laatimisperiaatteita. Kuvaukset julkaistaan [Europassiin](#) liittyvissä tutkintotietokannoissa ja -rekistereissä.

Ohjeiden käyttäjät ja sovellukset

Nämä lyhyiden kuvausten laatimista koskevat ohjeet on tarkoitettu hallintovirkamiehille, koulutuksen järjestäjille, tutkinnoista vastaaville elimille ja/tai tutkintojen määritelmistä ja kuvauksista vastaaville asiantuntijoille kaikilla tasoilla ja kaikilla sektoreilla, niin julkisella kuin yksityiselläkin.

Vaikka ohjeet on laadittu NQF- ja EQF-tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia varten, niitä voidaan käyttää minkä tahansa tutkinnon, korkeakoulututkintotodistuksen, ammatillisen tutkintotodistuksen, tutkintojen osien tai opintosuorituksien kuvaamiseen. Niitä voidaan käyttää kaikkien tutkintojen kuvauksiin riippumatta siitä, liittyykö tutkintoihin NQF- ja EQF-tasoa vai ei.

Ohjeiden soveltamisala

Jäsenvaltiot vastaavat sekä lyhyiden että laajojen tutkintokuvausten laatimisesta.

Näissä ohjeissa käsitellään lyhyiden ja tiiviiden, oppimistuloksiin perustuvien kuvausten laatimista. Ohjeissa on otettu huomioon kaikkien tutkintotyyppien ja -tasojen sisältö, suuntautuminen ja monimutkaisuus. Ohjeissa ei käsitellä tutkintojen täydellisiä kuvauksia (esimerkiksi tutkintovaatimuksia tai kansallisia opintosuunnitelmia).

Olemassa olevissa tietomalleissa⁶ ehdotetaan tietokenttiä (esimerkiksi tutkinnon nimi, tutkinnon myöntänyt elin ja ala) tutkintoja koskevien tietojen vaihdon sekä tutkintotietokantojen ja -rekisterien parantamiseksi.⁷ Olemassa

⁶ *Tietomallit* on eurooppalaisen oppimismallin yhteydessä käytetty termi. Sillä viitataan lähteisiin, joita on analysoitu ja hyödynnetty eurooppalaisen oppimismallin laatimisessa. Tietomallit sisältävät esimerkiksi eurooppalaista tutkintojen viitekehystä koskevan suosituksen, Europassia koskevan suosituksen, korkeakoulututkintotodistuksen liitteen tai ammatillisen tutkintotodistuksen liitteen määritelmät ja vaatimukset.

⁷ Eurooppalaista tutkintojen viitekehystä koskevan suosituksen liitteessä IV esitetään pakolliset ja valinnaiset tietokentät kaikentyyppisiä ja -tasoisia tutkintoja koskevien

olevissa malleissa on kuitenkin vain yleisiä ohjeita oppimistulosten esittämisestä selkeästi ja vertailukelpoisesti. Näissä ohjeissa on hyödynnetty ja pyritty integroimaan tällaisia malleja tarkastelemalla niiden erityistä ”oppimistulokset”-tietokenttää.

Lyhyiden, oppimistuloksiin perustuvien kuvausten käyttö

Lyhyiden kuvausten laatiminen edistää eri alojen ja maiden tutkintojen selkeyttä ja vertailtavuutta eurooppalaisella ja kansainvälisellä tasolla esimerkiksi Europassin ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen avulla. Ne myös tarjoavat tilaisuuden parantaa sellaisten olemassa olevien välineiden laatua ja saatavuutta, joilla tutkintoja koskevia tietoja jaetaan.

Kansallisella tasolla lyhyitä kuvauksia voidaan käyttää tiedotusta ja viestintää varten. Niillä voidaan etenkin tukea tutkintokehyksiä, ja ne voivat olla osa tutkintotietokantoja ja -rekistereitä.

Kansallisten ja kansainvälisten käyttäjien ja sidosryhmien (kuten oppijoiden, työnantajien, ohjaajien, vanhempien, opettajien, koulutuksen järjestäjien ja osaamisen tunnustajien) pitäisi saada lyhyistä tutkintokuvauksista nopeasti käsitys tutkinnon sisällöstä, monimutkaisuudesta ja suuntautumisesta. Vaikka kuvauksissa tulisikin olla yhdenmukaiset tiedot tutkinnon monimutkaisuuden tasosta, niiden pääasiallinen tehtävä ei ole perustella EQF- tai NQF-tasoa kattavasti.

Lyhyiden, oppimistuloksiin perustuvien tutkintokuvausten käyttöön voivat vaikuttaa kansalliset asiayhteydet ja käytännöt, kuten niiden suhde tutkintojen yksityiskohtaisempiin kuvauksiin tai ohjelmiin ja opetussuunnitelmiin. Joissakin maissa erotetaan toisistaan täydelliset, yksityiskohtaiset oppimistuloksiin perustuvat kuvaukset, joita käytetään tasojen määrittelyyn tai tutkintojen tunnustamiseen, sekä lyhyemmät kuvaukset, joihin on tiivistetty keskeiset tiedot tutkinnosta.

tietojen digitaalista julkaisemista varten (esimerkiksi tutkinnon nimi, tutkinnon myöntänyt elin ja ala). Tutkintoja koskevien tietoaineistojen rekisterillä ja eurooppalaisella oppimismallilla tuetaan suosituksen liitteen III mukaisesti tutkintoja koskevien tietojen julkaisemista ja jakamista Europassissa. Vaikka nämä olemassa olevat mallit korostavat oppimistuloksia koskevien tietojen tärkeyttä, niissä on vain yleisiä ohjeita näiden esittämisestä selkeästi ja vertailukelpoisesti. Näiden ohjeiden voidaan siis katsoa perustuvan tutkintotietojen jakamista koskeviin olemassa oleviin malleihin mutta myös laajentavan niitä.

Ohjeiden rakenne

Ohjeet on jaettu kahteen pääosioon (A ja B).

Osiossa A keskitytään kuvauksen muotoon liittyviin seikkoihin (pituuteen ja esitysmuotoon). Osiossa B keskitytään kuvauksen sisältöön liittyviin seikkoihin, neuvotaan, mitä kuvausta laadittaessa on otettava huomioon sekä annetaan ehdotuksia virkkeiden rakenteesta.

Lyhyitä kuvauksia laadittaessa on tärkeää, että ohjeissa lueteltuihin keskeisiin sisältöseikkoihin (laajuus/ala, syvällisyys/monimutkaisuus ja asiayhteys) suhtaudutaan joustavasti jäykän, mekaanisen lähestymistavan sijaan. Jotkin jaottelut ovat käsitteellisiä ja abstrakteja ja käytännössä osittain päällekkäisiä.

Oppimistuloksia käsittelevien asiantuntijoiden ja ammattilaisten mielestä jotkin ehdotukset saattavat vaikuttaa itsestään selviltä tai yksinkertaisilta. Koska ohjeilla pyritään tukemaan myös henkilöitä, joille ala ei ole ennestään yhtä tuttu, ne sisältävät yleisiä ohjeita sekä linkkejä muihin tietolähteisiin (ks. osio ”Viittaukset ja linkit”).

Jotta ohjeita olisi mahdollisimman helppo ymmärtää, ne sisältävät selityksiä, kuvia, ohjaavia kysymyksiä, suosituksia sekä muita vinkkejä ja huomioita. Liitteessä I mainittujen kolmen lyhyen kuvauksen lisäksi ohjeissa on erityisiä esimerkkejä, jotka liittyvät suosituksiin ja vinkkeihin. Ohjeissa on myös luettelo toimintaa ilmaisevista verbeistä ja määreistä.

Ohjeiden esimerkit on joko otettu olemassa olevista lyhyistä tutkintokuvauksista tai mukautettu tai luotu havainnollistamista varten.

Muut huomiot

Näitä ohjeita ja niiden esimerkkejä (liite I) laadittaessa kävi selväksi, että täydellisen lyhyen kuvauksen laatiminen on haastavaa. Kuvausten laatiminen on jäsenvaltioiden vastuulla, ja eri maat voivat noudattaa eri kriteereitä tai korostaa eri näkökohtia. Näiden ohjeiden laatimista tulisi pitää osana meneillään olevaa maiden välistä yhteistyötä, jolla pyritään laatimaan ja soveltamaan oppimistuloskuvauksia koskevia yhteisiä ohjeita tutkintojen selkeyden ja vertailtavuuden parantamiseksi. Kun ohjeiden soveltamisesta saadaan kokemusta, vaihdetaan tietoa ja tehdään yhteistyötä eri maissa ja sektoreilla, niitä voidaan kehittää edelleen ja niihin voidaan lisätä esimerkkejä.

Laadittaessa tutkintojen lyhyitä, oppimistuloksiin perustuvia kuvauksia on suositeltavaa pyytää palautetta organisaation ja/tai maan ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

Lyhyet oppimistuloksiin perustuvat kuvaukset: tärkeimmät osatekijät

Lyhyitä kuvauksia laadittaessa tulisi noudattaa seuraavia periaatteita:

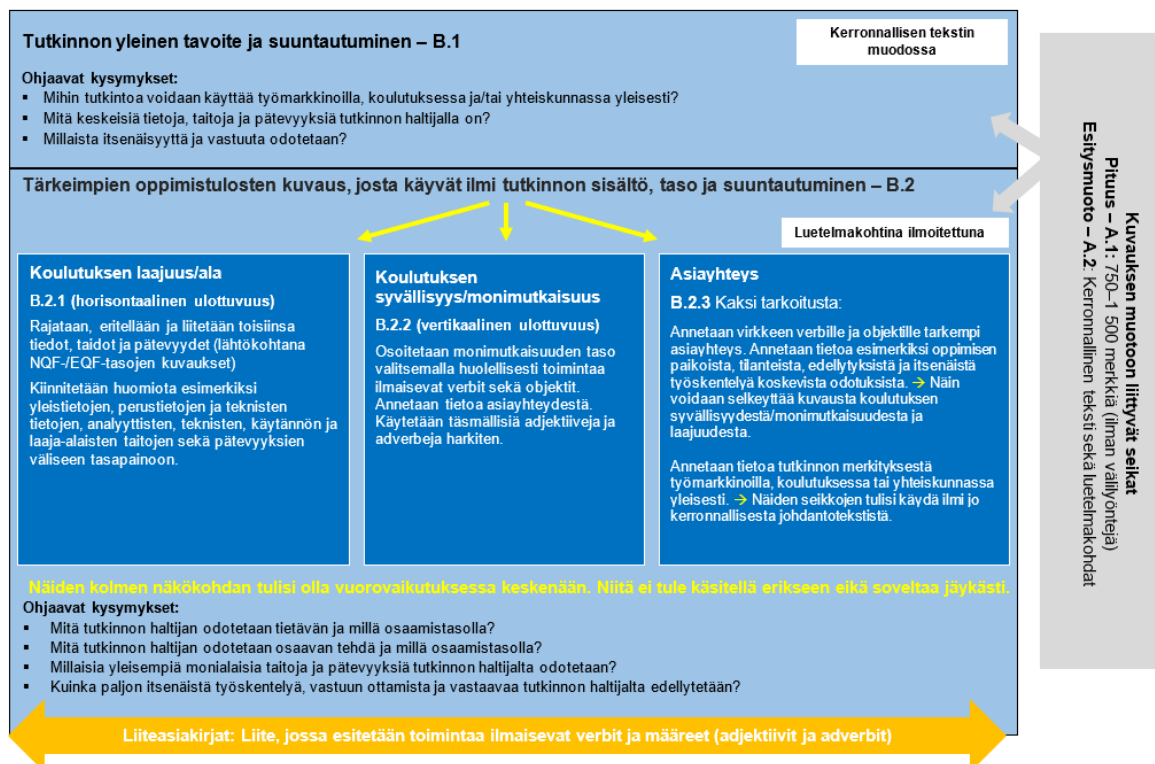
A. Muotoon liittyvät seikat

- (a) A.1 Kuvauksen pituus (750–1 500 merkkiä ilman välilyöntejä)
- (b) A.2 Kuvauksen esitysmuoto (kerronta ja luettelamakohdat).

B. Sisältöön liittyvät seikat

- (a) B.1 Tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen (kertovan tekstin muodossa)
- (b) B.2 Tärkeimmät oppimistulokset (luettelamakohdina), joista käyvät ilmi tutkinnon suuntautuminen, sisältö ja monimutkaisuus ja jotka kattavat seuraavat seikat:
 - (i) B.2.1 Saadun koulutuksen laajuus/ala
 - (ii) B.2.2 Saadun koulutuksen syvällisyys/monimutkaisuus
 - (iii) B.2.3 Asiayhteyttä koskevat tiedot.

Kaavio 1. Lyhyet oppimistuloksiin perustuvat kuvaukset: tärkeimmät osatekijät

Lähde: Tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä.

A – Muotoon liittyvät seikat

A.1 Pituus

Kuvauksen tulisi olla 750–1 500 merkkiä pitkä (ilman välilyöntejä).

Tämän suuntaa antavan pituuden pitäisi olla riittävä tutkinnon keskeisten tietojen esittämiseen, ja sen avulla lukijat saavat nopeasti käsityksen tutkinnon keskeisistä piirteistä. Suuntaa antavan pituuden määrittäminen mahdollistaa sen, että kuvausta voidaan pitää lyhyenä.

A.2 Kuvauksen esitysmuoto

Tutkinnon kuvauksessa tulisi käyttää sekä kertovaa tekstiä että luettelmaehtia.

Kertovassa tekstissä esitetään tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen (B.1).

Luettelmakohdissa esitetään erityiset oppimistulokset (B.2).

Taulukko 1. **Lyhyen kuvauksen rakenne ja esitysmuoto (kerronta ja luettelmakohdat)**

Kertova teksti, jossa esitetään tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen	Tutkinnon haltija.....
Luettelmakohdat, joissa esitetään oppimistulokset	Hän osaa: 1) 2) 3) ...

Lähde: Tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä.

B – Sisältöön liittyvät seikat

B.1 Tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen kertovan tekstin muodossa

Kuvauksen alussa tulisi olla tiivis, kertova johdanto-osa, josta käyvät ilmi tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen sekä tiedot asiayhteydestä⁸.

Näiden tietojen avulla lukijan pitäisi pystyä saamaan käsitys tutkinnon keskeisistä piirteistä sekä sen tehtävästä ja asemasta työmarkkinoilla, koulutusjärjestelmissä ja/tai yleisesti yhteiskunnassa.

Taulukko 2. Tutkinnon yleinen tavoite ja suuntautuminen

Kerronnallinen teksti, jossa esitetään tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen	Tutkinnon haltija.....
Luetelmakohdat, joissa esitetään oppimistulokset	Hän osaa: 1) 2) 3) ...

Lähde: Tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä.

Ruutu 1. Esimerkkejä kertovista teksteistä, joissa esitetään tutkintojen yleiset tavoitteet ja suuntautuminen

Esimerkki A

Tutkinnon ”toimistoapulainen” (EQF/NQF 4) haltijalla on tiedot ja taidot, joita tarvitaan toimitustehtävien ja hallinnollisten ja organisatoristen tehtävien suorittamiseen kaikkien sektoreiden yrityksissä ja muissa instituutioissa (esimerkiksi julkishallinnossa, organisaatioissa ja yhdistyksissä). Hän on saanut nämä tiedot ja taidot ammatillisessa oppilaitoksessa ja harjoitteluyrityksessä suorittamansa kolmivuotisen koulutuksen aikana. Tutkinnon haltija työskentelee tehtävänsä

⁸ Tutkinnon nimessä on yleensä tärkeää tietoa tutkinnon alkuperästä ja suuntautumisesta, etenkin jos kyseessä on tunnettu tutkintotyyppi (ammatillinen peruskoulutus tai korkea-asteen kandidaatin- tai maisterintutkinto) ja/tai tietty tehtävä tai ammatti. Näin ei kuitenkaan aina ole, joten kuvauksessa on oltava tarkka kuvaus asiayhteydestä. Asiayhteyteen liittyvät tiedot ovat tärkeitä sekä kuvattaessa tutkinnon yleistä tavoitetta ja suuntautumista (B.1) että esitettäessä oppimistulokset luetelmakohtina (B.2).

erityisalasta riippuen esimerkiksi tukitoiminnoissa, kirjanpidossa, henkilöstötoimistossa tai osto-, myynti- tai varastotehtävissä.

Esimerkki B

Tutkinnon ”ympäristötekniikan ammatillinen peruskoulutus, jätevesien käsittely” (EQF/NQF 4) haltija osaa työskennellä kuivatusjärjestelmien, hulevesien hallinnan sekä jätevesien ja jätevesilietteen käsittelyn parissa. Hän työskentelee kuntien ja teollisuuden jätevedenpuhdistamoissa tai viemäröintiyrityksissä. Hän huolehtii kuntien ja teollisuuden jätevedenpuhdistamojen ekologisesta kestävästä, energiatehokkaasta toiminnasta. Tutkinnon haltija voi johtaa pieniä jätevedenpuhdistamoja.

Esimerkki C

Tutkinnon ”hius- ja kauneudenhoitoalan ammattitutkinto” (EQF/NQF 4) haltija osaa tarjota asiakkaille hius- ja kauneudenhoitopalveluja sekä myydä yrityksen tuotteita ja palveluja terveys- ja turvallisuusmenettelyjä ja tuotteita koskevan kattavan tietämyksensä pohjalta. Hänellä on yleiset perustaidot, ja hän voi erikoistua hius- ja kauneudenhoitoalan neuvontaan, ihonhoitoon, kampaamopalveluihin tai parturipalveluihin.

Esimerkki D

Tutkinnon ”akkreditoitu kirjanpitäjä” (EQF/NQF 5) haltija osaa rekisteröidä ja tarkistaa ulkoisten organisaatioiden taloustietoja. Hän osaa neuvoa asiakkaita kirjanpitolakien noudattamisen suhteen ja antaa heille tarvittavaa liiketoimintatietoa. Tämän tutkinnon haltija saa harjoittaa kirjanpitäjän ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana. Belgiassa (Flanderissa) ainoastaan akkreditoidut kirjanpitäjät saavat harjoittaa kirjanpitäjän ammattia.

Esimerkki E

Tutkinnon ”kirurginen avustaja” (EQF/NQF 6) haltijalla on ratkaisevan tärkeä tehtävä kirurgisessa hoidossa, johon liittyy erilaisia kirurgisia ja riskialttiita toimenpiteitä sekä nopeasti kehittyvää monimutkaista teknologiaa. Hän voi olla osa monialaista tiimiä, joka koostuu leikkaavista lääketieteen ammattilaisista, anestesiologeista, anestesia-avustajista ja leikkausavustajista. Hän voi avustaa hoitavaa lääkärinä tämän toimissa sekä koordinoita ja ohjata potilaan hoitoprosessia perioperatiivisena aikana. Lisäksi tutkinnon haltija voi tehdä yhteistyötä kirurgisen osaston tukipalvelujen, kuten sterilointikeskuksen, sairaanhoito-osaston, radiologisen osaston ja laboratorioden, kanssa. Tutkinnon voi hankkia osana peruskoulutusta kurssilla, jonka aikana oppija työskentelee valtuutetussa terveydenhuoltolaitoksessa.

Lähde: Tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä.

Ohjaavat kysymykset

Alla esitettyjen kysymysten tarkoitus on auttaa pohtimaan seikkoja, joita voidaan tuoda esiin tutkinnon yleistä tavoitetta ja suuntautumista koskevassa kertovassa tekstissä (B.1). Tarkoitus ei ole, että kaikkiin kysymyksiin vastataan suoraan tai mekaanisesti.

- (a) Mihin tutkintoa voidaan käyttää työmarkkinoilla, koulutuksessa ja/tai yhteiskunnassa yleisesti? Mitä tutkinnon haltija voi tehdä tutkinnolla?

- (i) Valmistaako tutkinto tiettyihin tehtäviin, toimintoihin ja/tai ammatteihin?
- (ii) Antaako tutkinto jonkin tietyn oikeuden, esimerkiksi luvan harjoittaa ammattia? Antaako tutkinto oikeuden harjoittaa säänneltyä ammattia? Antaako tutkinto oikeuden aloittaa jokin tietty liiketoiminta tai yritystoiminta?
- (iii) Jos tutkinto ei liity suoraan tiettyihin tehtäviin tai ammatteihin, mikä on tutkinnon tarkoitus suhteessa
 - työelämään
 - peruskoulutukseen
 - jatkokoulutukseen
 - henkilökohtaiseen kehitykseen?
- (iv) Oikeuttaako tutkinto johonkin tiettyyn jatkokoulutukseen? Onko etenemismahdollisuuksien mainitseminen olennaista?
- (v) Liittyykö tutkintoon pääsyvaatimuksia, jotka kannattaa mainita tutkinnon tehtävän ja aseman selkeyttämiseksi?
- (b) Mitä keskeisiä tietoja, taitoja ja pätevyys⁹ tämän tutkinnon haltijalla on?
- (c) Mitä tutkinnon haltijalta odotetaan, esimerkiksi itsenäisen työskentelyn suhteen?
- (d) Mitä tutkinnon haltijalta odotetaan, esimerkiksi prosesseista vastuun ottamisen ja muiden johtamisen suhteen?

⁹ Termi *pätevyys* (*competence*) on herättänyt keskustelua eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen yhteydessä, sillä termin tulkinnat vaihtelevat. EQF:n varhaisen kehittämisen aikaan *taitojen* ja *tietojen* määritelmistä saavutettiin nopeasti yksimielisyys, mutta tämän kolmannen osa-alueen määrittely osoittautui haastavammaksi. Osa-alue nimettiin EQF:ssä alun perin *pätevyydeksi*, mutta se rajattiin koskemaan *vastuun ja itsenäisyyden* käsitettä. Vuonna 2017 uudistetussa EQF:ssä osa-alueen nimi muutettiin *vastuuksi ja itsenäisyydeksi* mutta tasojen kuvauksiin ei tehty olennaisia muutoksia. Kun NQF-tasojen kuvauksia analysoidaan suhteessa EQF:n kolmanteen osa-alueeseen (jonka aiempi nimi oli *pätevyys*, sittemmin *vastuu ja itsenäisyys*), havaitaan, että vaikka kaikissa kansallisissa tasojen kuvauksissa on EQF-suositusten mukaisesti vastuuseen ja itsenäisyyteen liittyviä elementtejä, jotkin ovat laajentaneet kuvauksia kattamaan myös esimerkiksi *kriittisen ajattelun, luovuuden, yrittäjyyden, oppimistaidot ja yhteistyön*. Vaikka näissä ohjeissa käytetään keskeisenä lähtökohtana nimenomaisesti EQF-tasojen kuvauksia, ohjeissa käytetään termiä *pätevyys*, jotta kansalliset käytännöt otettaisiin mahdollisimman hyvin huomioon ja jotta maiden tärkeinä pitämiä seikkoja ei suljettaisi ohjeiden ulkopuolelle. Samalla kuitenkin korostetaan vastuun ja itsenäisyyden käsittelemisen tärkeyttä oppimistulosten kuvauksissa. Lisätietoa EQF- ja NQF-tasojen kuvauksista Cedefopin vuoden 2018 julkaisussa [Analysis and overview of NQF level descriptors in European countries](#) (Euroopan unionin julkaisutoimisto).

Suosituksukset

- (a) Kertovan tekstin tulisi olla lyhyt ja tiivis. Sen pituuden tulisi olla noin neljäsosa koko kuvauksen pituudesta.
- (b) Vältä tietyn sukupuolen muodon käyttöä.
- (c) Tutkinnon suorittaneeseen henkilöön viitataan ilmauksella *tutkinnon haltija*. Vaihtoehtoisesti voidaan viitata tutkinnon suorittamisesta saatuun tutkintonimikkeeseen.
- (d) Mahdollinen EQF-/NQF-taso on mainittava sulkeissa.
Esimerkki: "Tutkinnon "toimistoapulainen" (EQF/NQF 4) haltija osaa..."
- (e) Kertovassa tekstissä tulee esitellä oikein luetelmakohdissa esitetyt oppimistulokset. Tekstin ja luetelmakohtien on oltava yhdenmukaiset.
Seuraavanlaisia virkkeitä tulee välttää: epäjohdonmukaisuuksia tulee välttää.
Esimerkiksi jos kertovassa tekstissä korostetaan itsenäisyyden korkeaa tasoa, oppimistulosten luettelossa ei voida viitata ainoastaan muiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.
- (f) Tutkinnon suuntautumisesta riippuen kuvauksessa tulee kertoa tutkinnon asemasta ja tehtävästä suhteessa työmarkkinoihin, koulutusjärjestelmiin ja/tai yleisesti yhteiskuntaan.
Esimerkkejä kertovassa tekstissä mainittavista asiayhteyttä koskevista tiedoista, joilla osoitetaan tutkinnon tehtävä työmarkkinoilla:
 - (i) "Tutkinnon "liiketalouden hallinto" (EQF/NQF 5) haltija voi työskennellä liiketalous- ja hallintoaloilla ja ryhtyä itsenäiseksi yrittäjäksi."
 - (ii) "Tutkinnon "myynninedistäjä ja vastaanottovirkailija" (EQF/NQF 3) haltija voi työskennellä majoitusliikkeissä, matkatoimistoissa ja matkailijoiden avustuspalveluissa."
 - (iii) "Tutkinnon "puuseppä" (EQF/NQF 4) haltija osaa rakentaa, asentaa, ylläpitää ja kunnostaa erityyppisten rakennusten puurakenteita. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa käsin tehtäviä ja mekaanisia puurakennustöitä, kuten sisä- ja ulkoseiniä, sisä- ja ulkokattoja sekä lattioita."
 - (iv) "Tämän tutkinnon haltija saa harjoittaa kirjanpitäjän ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana."
 - (v) "Tutkinto on edellytys kliinisen psykologin ammatin harjoittamiselle tässä maassa."
 - (vi) "Tutkinto mahdollistaa koulututkintojen ja/tai ammattipätevyysien hankkimisen työmarkkinoille siirtymisen tai palaamisen tai niillä etenemisen yhteydessä."

Esimerkkejä kertovassa tekstissä mainittavista asiayhteyttä koskevista

tiedoista, joilla osoitetaan tutkinnon asema suhteessa koulutusjärjestelmiin tai yhteiskuntaan yleisesti:

- (i) "Tutkinto antaa vahvan pohjan bioteknologian tutkimukseen, ja tutkinnon haltija voi suorittaa erikoisalojen, kuten geenitekniikan ja lääketutkimuksen, jatko-opintoja."
- (ii) "Tutkinnon jälkeen on tarkoitus suorittaa monimutkaisempia ja erikoistuneempia sähköasennus- tai sähköverkko-opintoja."
- (iii) "Kyseessä on ammatillinen peruskoulutus. Vaihtoehtoisesti on mahdollista hankkia korkeakouluun pääsemiseen oikeuttava tutkinto."
- (iv) "Tutkinto antaa oikeuden hakea akateemisiin opintoihin."
- (v) "Tutkinto antaa erilaisiin liikealan tehtäviin työllistymisessä tarvittavaa yleistä tietoa ja osaamista. Se mahdollistaa henkilökohtaisen kehityksen ja avaa ovia liikkeenjohdon ja yrittäjyyden erikoisalojen jatkokoulutukseen."
- (vi) "'Ensiaputodistuksen' haltijalla on tiedot ja taidot, joita tarvitaan ensiavun antamiseen lääketieteellisissä hätätilanteissa. Se edistää sekä tutkinnon haltijan että hänen ympärillään olevien ihmisten turvallisuutta yhteiskunnassa."

On huomattava, että samassa kuvauksessa voidaan korostaa tutkinnon asemaa yhdestä tai kaikista näkökulmista (kuten työmarkkinoiden, koulutusjärjestelmän ja yleisesti yhteiskunnan näkökulmasta).

- (g) Kuvaukseen tulee valita tutkinnon myötä saadut keskeiset tiedot, taidot ja pätevyyydet, ja ne on esitettävä kuvauksessa tiivistetysti. Voi olla hyödyllistä pohtia, keskitytäänkö kuvauksessa enemmän asia- tai teoretietoihin vai käytännöllisiin, analyttisiin tai laaja-alaisiin taitoihin.¹⁰
 - (i) Yleisiä toteamuksia tulee välttää. Tällainen olisi esimerkiksi lause "hänellä on keskeiset ammattiin liittyvät taidot ja pätevyyydet ja *hyvät yleistiedot* alaltaan".
 - (ii) Myös yleisiä adjektiiveja tulee välttää, kuten "hän tarjoaa *hyvää* asiakaspalvelua". Ks. liite III.

¹⁰ Tietojen ja taitojen käsitteet voidaan ymmärtää eri tavoin eri maissa. EU:n tasolla EQF-tasojen kuvausten tärkeimmät osatekijät ovat 1) tiedot eli asia- ja/tai teoretiedot, 2) taidot eli kognitiiviset ja käytännölliset taidot sekä 3) vastuu ja itsenäisyys. Ennen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä annetun suosituksen uudistusta kolmannen osa-alueen nimi oli *pätevyys*, mutta se määriteltiin vastuuksi ja itsenäisyydeksi. Uudistuksessa nimi vaihdettiin "pätevyydestä" "vastuuksi ja itsenäisyydeksi". Lähde: Eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä vuonna 2017 annettu suositus.

- (iii) Esimerkkejä kertovan johdannon virkkeistä, joilla voidaan kuvata tutkinnon haltijan erityisiä ja teknisiä taitoja tietyllä sektorilla tai ammatissa sekä yleisempiä taitoja ja tietoja, joita tämä voi käyttää työmarkkinoiden eri sektoreilla ja yleisesti yhteiskunnassa tai jotka valmistavat jatko-opintoihin:
- "Tutkinnon haltija osaa tehdä asennuksia ja korjauksia ja teettää tehtäviä turvallisesti kiinteistöissä ja teollisuudessa. Hän huolehtii siitä, että lopputulos on turvallinen ja täyttää työlle asetetut vaatimukset."
 - "Hänellä on yleiset perustiedot, kuten lasku-, luku- ja kirjoitustaito, sekä kansalaistaidot, joita tarvitaan aktiiviseen toimimiseen yhteisössä."
 - "Tutkinnon haltija osaa huolehtia tietoteknisten järjestelmien sujuvasta toiminnasta. Hän osaa kehittää, mukauttaa ja/tai ylläpitää niitä ja huolehtia käyttäjien tarpeista."
 - "Hän osaa rakentaa, asentaa, rakentaa uudelleen, ylläpitää ja kunnostaa erityyppisten rakennusten puurakenteita."
 - "Tutkinnon haltija osaa analysoida syvällisesti olemassa olevaa tutkimusta ja laatia tutkimuskyselyjä luonnon monimuotoisuutta koskevan tutkimuksen edistämiseksi."
- (h) Kuvauksessa tulee kuvailla vastuun ja itsenäisyyden yleistäsoa. Tämän voi tehdä myös käyttämällä määreitä (adjektiiveja ja adverbeja) ja/tai huolellisesti valittuja verbejä ja objekteja. Esimerkkejä:
- (i) "Tutkinnon "myynninedistäjä ja vastaanottovirkailija" (EQF/NQF 3) haltija voi työskennellä majoitusliikkeissä, matkatoimistoissa ja matkailijoiden avustuspalveluissa. Hän toimii suorittavalla tasolla, eikä hänellä ole paljon vastuuta tai itsenäisyyttä. Hän työskentelee vastaanottopalvelussa ja noudattaa tomissaan etukäteen määrättyjä menettelyjä."
 - (ii) "Tutkinnon haltija voi yksinkertaisten rakennustöiden yhteydessä koordinoita, ohjata ja mukauttaa toimeenpanevan henkilöstön toimintaa rakennustyömaalla."
 - (iii) "Tutkinnon haltija voi johtaa pieniä jätevedenpuhdistamoja."
 - (iv) "Hänen odotetaan työskentelevän monialaisissa tiimeissä ja ottavan vastuuta prosesseista asiayhteyksissä, jotka ovat yleensä ennustettavissa ja vakaita mutta jotka voivat muuttua ja vaatia mukautumista."
- (i) On muistettava, että kuvauksen lukija ei välttämättä tunne kansallista asiayhteyttä. Kansallisen terminologian käyttöön tulee kiinnittää huomiota.

Kansallisia termejä ei välttämättä ymmärretä kaikkialla maailmassa, jolloin niitä on vältettävä tai täydennettävä selityksillä.

- (i) Tämänkaltaisia virkkeitä tulee välttää: ”*Matura*-ammattitutkinnon jälkeen opiskelijat voivat suorittaa *matura*-/ammattikurssin ja jonkin yleisistä *matura*-tutkinnoista jatkaakseen joko korkeamman asteen koulutuksen tai korkea-asteen erikoistumiskoulutuksen opinto-ohjelmiin.”
- (ii) Suositeltavampaa on muodostaa virke seuraavalla tavalla: ”Tutkinto oikeuttaa siirtymisen korkeamman asteen ammatillisiin opinto-ohjelmiin ja yleisiin *matura*-tutkintoihin, jotka ovat välttämättömiä yliopistojen opinto-ohjelmiin pääsemiseksi.”
- (iii) Tämänkaltaisia virkkeitä tulee välttää: ”Sähkötekniikan ja automaatioteknologian ammattitutkinnon rakenne on suunniteltu siten, että sähköasentajien koulutus soveltuu sähköturvallisuuslainsäädännössä tarkoitettuun ’Sähköalan tutkinto nro 2:een’ ja automaatioasentajien koulutus ’Sähköalan tutkinto nro 3:een’.” Suositeltavampaa on muodostaa virke seuraavalla tavalla: ilmoita, että tutkinto oikeuttaa seuraavan koulutustason opintoihin (sähköalan tutkinnot nro 2 ja 3), ja/tai korosta sitä, että tutkinto on sähköasentajia koskevan lainsäädännön mukainen.

Muita huomioita ja vinkkejä

- (a) Kuvauksessa voi kertoa tutkinnon pääsyvaatimuksista ja muista vaatimuksista, sen antamista oikeuksista (esimerkiksi oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia) ja/tai siitä, miten tutkinnon voi hankkia, mikäli nämä tiedot helpottavat tutkinnon tavoitteen ja suuntautumisen ymmärtämistä. Esimerkkejä:
 - (i) ”Tutkinnon ”sähköasentaja” (EQF/NQF 4) haltija osaa asentaa, johdottaa, yhdistää ja käynnistää asuinrakennusten [...]. Tiettyjen tehtävien suorittamiseksi ja/tai tietyissä asiayhteyksissä edellytetään lisätodistuksia tai tiettyjen ehtojen täyttymistä.”
 - (ii) ”Tutkinnon voi hankkia osana peruskoulutusta kurssilla, jonka aikana oppija työskentelee valtuutetussa terveydenhuoltolaitoksessa.”
 - (iii) ”Tutkinnon voi hankkia ammatillisessa oppilaitoksessa ja harjoitteluyrityksessä suoritettavalla kolmivuotisella koulutuksella.”
- (b) Kuvauksessa voi tarvittaessa selventää, onko tutkinnon haltija voinut hankkia erikoiskoulutusta olemassa olevilla erikoistumisopinnoilla tai valinnaisilla opintosuorituksilla/moduuleilla, mikäli nämä tiedot ovat olennaisia. Esimerkki:

- (i) ”Tutkinnon haltijalla voi olla erikoistaitoja hius- ja kauneudenhoitoalan ohjauksesta, ihonhoidosta, kampaajan tehtävistä ja parturin tehtävistä hänen valitsemastaan osaamisalasta riippuen. Osaamista voidaan laajentaa entisestään valinnaisilla opintasuorituksilla kaikilla aloilla.”

B.2 Oppimistulosten luettelo

Tutkintojen yleisiä tavoitteita ja suuntautumista koskevan johdannon jälkeen kuvauksessa tulisi esittää luettelo tärkeimmistä oppimistuloksista (luetelmakohtin).

Taulukko 3. **Oppimistulosten luettelo**

Kerronnallinen teksti, jossa esitetään tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen	Tutkinnon haltija.....
Luetelmakohtat, joissa esitetään oppimistulokset	Hän osaa: 1) 2) 3) ...

Lähde: Tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä.

Luetelmakohtina esitettävistä oppimistuloksista tulisi käydä ilmi kolme keskeistä osa-aluetta.

B.2.1 Saadun koulutuksen laajuus/ala

B.2.2 Saadun koulutuksen syvällisyys/monimutkaisuus

B.2.3 Asiayhteys

Ohjeissa käsitellään erikseen laajuutta/alaa, syvällisyyttä/monimutkaisuutta sekä asiayhteyttä niiden merkityksen painottamiseksi, mutta niitä ei tule käsitellä erikseen tai soveltaa jäykästi lyhyitä kuvauksia laadittaessa. Ne voivat olla kuvauksissa osittain päällekkäisiä, ja niiden tulisi liittyä toisiinsa ja tukea toisiaan.

Luettelona ilmoitettavien sisältöön liittyvien seikkojen lisäksi ohjeissa kerrotaan luetelmakohtien lauserakenteesta (ks. taulukko 3).

Ruutu 2. **Keskeisten käsitteiden määritelmät**

Koulutuksen laajuudella/alalla tarkoitetaan tutkinnon myötä saatujen oppien *soveltamisalaa*, minkä vuoksi tässä kohdassa määritetään oppimistulosten rajat ja

rajoitukset. Tämä tarkoittaa, että kohdassa kerrotaan tutkinnon haltijan saamista tiedoista, taidoista ja pätevyyksistä. Koulutuksen laajuuden määrittelemisen lähtökohtana toimivat niin sanotut oppimisen osa-alueet (joita kutsutaan myös tutkintojen viitekehysten horisontaalisiksi ulottuvuuksiksi). Ne on esitetty EQF-/NQF-tasojen kuvauksissa.¹¹ Ks. myös liite IV.

Esimerkki: Tutkinnon haltija osaa vertailla ja arvioida EU:n jäsenvaltioiden koulutuspoliittisia aloitteita näyttöön perustuvan päätöksenteon tueksi.

Esimerkki: Tutkinnon haltija osaa valita innovatiivisimman restaurointitekniikan ja soveltaa sitä historiallisten rakenteiden säilyttämiseksi ja suojelemiseksi.

Esimerkki: Tutkinnon haltija osaa asentaa ja korjata erilaisten asuin- ja teollisuusrakennusten puurakenteita.

Huomautus: Valitsemalla huolellisesti verbit (*vertailla* ja *arvioida*, *valita* ja *soveltaa* sekä *asentaa* ja *korjata*) ja objektit (*EU:n jäsenvaltioiden koulutuspoliittisia aloitteet*, *innovatiivinen restaurointitekniikka* ja *puurakenteet*) sekä lisäämällä tietoa asiayhteydestä ("näyttöön perustuvan päätöksenteon tueksi", "historiallisten rakenteiden säilyttämiseksi ja suojelemiseksi" tai "erilaisten asuin- ja teollisuusrakennusten") voidaan esittää tutkinnon haltijan tiedot, taidot ja pätevyys eli koulutuksen laajuus/ala (esimerkiksi tiedot koulutuspoliittisista aloitteista, eri maiden välisen vertailun ja poliittisen arvioinnin suorittamistekniikoista tai historiallisten rakenteiden restauroinnista sekä käytännön asennus- ja korjaustaidot).

Koulutuksen syvällisyys/monimutkaisuus -kohdassa selitetään saatujen oppien monimutkaisuutta ja kehittyneisyyttä. Oppijoiden saaman ammattitaidon ja asiantuntemuksen taso voi vaihdella samalla oppimisen osa-alueella (esimerkiksi teoreettiset tiedot tai käytännön taidot). Koulutuksen syvällisyyden ja monimutkaisuuden määrittelemisen lähtökohtana toimivat kutakin tasoa koskevat EQF-/NQF-tasojen kuvaukset (joita kutsutaan myös tutkintojen viitekehysten vertikaalisiksi ulottuvuuksiksi)¹².

Esimerkki: tutkinnon haltija osaa valita itsenäisesti sopivimmat tutkimusvälineet ja käyttää niitä empiirisen näytön keräämiseen meribiologian alalla.

Esimerkki: tutkinnon haltija osaa kerätä empiiristä näyttöä valvonnan alaisena osana meneillään olevia meribiologisia tutkimuksia.

Huomautus: Koulutuksen monimutkaisuuden taso voidaan esittää valitsemalla huolellisesti verbit (*valita* ja *soveltaa*, *kerätä*) ja objektit (*tutkimusvälineet* ja *empiirinen näyttö*), hyödyntämällä määreitä (*itsenäisesti*) ja lisäämällä tietoa asiayhteydestä ("empiirisen näytön keräämiseksi" ja "osana meribiologisia tutkimuksia").

Tiedot asiayhteydestä: Kun laaditaan oppimistuloksia ilmaisevia virkkeitä (luetelmakohtina), saavutettuja oppimistuloksia voidaan täsmentää asiayhteyttä

¹¹ Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten kolme oppimisen osa-aluetta ovat 1) tiedot eli asia- ja/tai teoratiedot, 2) taidot eli kognitiiviset taidot (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) tai käytännölliset taidot (kätevyys sekä menetelmien, materiaalien ja välineiden käyttö) sekä 3) vastuu ja itsenäisyys eli oppijan kyky soveltaa tietoja ja taitoja itsenäisesti ja vastuullisesti (kutsutaan myös EQF:n vertikaaliseksi ulottuvuudeksi).

¹² Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä on kahdeksan tasoa, jotka on kuvattu oppimistulosten näkökulmasta. Tasot on määritelty osaamistason perusteella: tasolla 1 osaamistaso on alhaisin ja tasolla 8 korkein. Tätä kutsutaan myös EQF:n vertikaaliseksi ulottuvuudeksi.

koskevilla tiedoilla. Verbeistä ja objekteista muodostuvan peruslauseen lisäksi voidaan antaa asiayhteyttä koskevia lisätietoja esimerkiksi tilanteista, menetelmistä ja olosuhteista. Pelkästään verbeillä ja objekteilla ei pystytä kuvaamaan oppimistulosten laajuutta ja syvällisyyttä. Näissä ohjeissa annetaan tämän prosessin tueksi myös suosituksia oppimistuloksia koskevien virkkeiden lauserakenteesta (ks. taulukko 3). Asiayhteyttä koskevilla tiedoilla voidaan samalla selventää tutkinnon tehtävää ja asemaa työmarkkinoilla, koulutuksessa ja yleisesti yhteiskunnassa. Nämä tulisi esittää jo kertovassa tekstissä, jossa kuvataan tutkinnon yleiset tavoitteet ja suuntautuminen (B.1).

Tämän havainnollistavan ruudun edellisissä esimerkeissä, B.1-kohdassa ja tämän osion muissa kohdissa annetaan esimerkkejä siitä, miten asiayhteys voidaan tuoda esiin luetelmakohdissa esitetyissä, oppimistuloksia käsittelevissä virkkeissä.

Ohjaavat kysymykset

Alla olevien kysymysten tarkoituksena on helpottaa pohdintaa siitä, mitä asioita oppimistuloksia koskevissa luetelmakohdissa tuodaan esiin (B.2). Tarkoitus ei ole, että kaikkiin kysymyksiin vastataan suoraan tai mekaanisesti.

- (a) Mitä tutkinnon haltijan odotetaan tietävän ja millä osaamistasolla?
 - (i) Millaiset yleistiedot vaaditaan?
 - (ii) Millaiset tekniset ja erikoistiedot vaaditaan?
- (b) Mitä tutkinnon haltijan odotetaan osaavan tehdä ja millä osaamistasolla?
 - (i) Millaisia käytännön taitoja edellytetään?
 - (ii) Millaisia analyttisiä taitoja edellytetään?
 - (iii) Onko kyse perustasosta vai edistyneestä tasosta?
- (c) Millaisia yleisempiä, mutta asiaan liittyviä ja monialaisia taitoja ja pätevyyksiä tutkinnon haltijalta odotetaan?
 - (i) Itsehallintataidot ja -kyvyt (esimerkiksi ajanhallinta ja oppimistaidot)?
 - (ii) Viestintätaidot ja -kyvyt (esimerkiksi suulliset ja kirjalliset esitykset)?
 - (iii) Sosiaaliset taidot ja kyvyt (esimerkiksi ryhmätyöskentely ja muiden johtaminen)?
 - (iv) Muut mahdolliset taidot ja kyvyt, jotka ovat suoraan olennaisia tutkinnon ja sen soveltamisalan kannalta?
- (d) Mitä tutkinnon haltijalta odotetaan esimerkiksi itsenäisen työskentelyn ja vastuun ottamisen suhteen?

Suositukses

- (a) Kuvauksessa tulee keskittyä ensisijaisesti keskeisiin oppimistuloksiin, joista käyvät ilmi tutkinnon yleinen suuntautuminen, sisältö ja monimutkaisuus.
- (b) Tutkinnon haltijan tulisi aina olla kuvauksen keskiössä.
- (c) Toimintaa ilmaisevien verbien ja objektien huolellinen valinta sekä asiayhteyttä koskevat tiedot (B.2.3) ovat tärkeitä laajuuden (B.2.1) ja syvällisyyden (B.2.2) esittämisen kannalta.

- (d) Virkkeiden rakenne eli se, miten niiden sisältö on järjestetty, voi myös tukea niiden ymmärtämistä. On suositeltavaa noudattaa järjestystä ”subjekti – toimintaa ilmaiseva verbi – objekti – asiayhteys¹³”.

Taulukko 4. Oppimistuloksia käsittelevien virkkeiden rakenne (luetelmakohdat)

Subjekti	Toimintaa ilmaiseva verbi	Verbin objekti	Asiayhteys
Tarpeellisiksi katsottuja adverbeja ja adjektiiveja voidaan käyttää harkiten.			
Tutkinnon haltija...	osaa esittää	kirjallisesti riskianalyysin tulokset	niin, että muut voivat seurata prosessia ja toistaa tulokset.
Hän...	osaa erottaa toisistaan	ympäristövaikutukset,	joita aiheutuu jäähdytysjärjestelmissä käytetyistä jäähdytyskaasuista.
Tutkinnon haltija...	osaa koordinoita	toimeenpanevan henkilöstön toimintaa	yksinkertaisilla rakennustyömailla.
Hän...	osaa tehdä	edistyneitä talousennusteita	käyttämällä liiketoimintasuunnittelun välineitä rahoitus- ja liiketoimintasuunnittelun tueksi.

Lähde: Tutkintojen oppimistulosten lyhyitä kuvauksia käsittelevä EQF-Europass-hankeryhmä ja mukaelma Cedefopin vuoden 2022 julkaisusta ”Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook – second edition” (Luxemburg, Euroopan unionin julkaisutoimisto).

- (e) Kunkin virkkeen verbit ja objektit tulee valita huolellisesti siten, että niillä voidaan tukea koulutuksen laajuuden/alan (B.2.1), syvällisyyden/monimutkaisuuden (B.2.2) ja asiayhteyden (B.2.3) ymmärtämistä. Ks. liite II.

Esimerkkejä verbeistä, joilla voidaan ilmaista saadun koulutuksen laajuutta/alaa (B.2.1):

- (i) Verbillä *asentaa* voidaan viitata saatuihin käytännön taitoihin, kun taas verbillä *tutkia* voidaan viitata analyyttisiin taitoihin.
- (ii) On huomattava, että käytännön taidot ja analyyttiset taidot voivat olla tasoltaan yhtä monimutkaisia, ja tässä tapauksessa verbeillä kuvataan koulutuksen laajuutta/alaa. Nämä kaksi verbiä voivat myös kuulua saman tutkinnon kuvaukseen.

Esimerkkejä objekteista, joilla voidaan ilmaista saadun koulutuksen laajuutta/alaa (B.2.1):

¹³ Vaikka taulukon 4 luokka ”asiayhteys” ei ole sanaluokka (kuten verbit ja substantiivit), sekä näissä ohjeissa että Cedefopin oppimistuloksia koskevissa ohjeissa suositellaan, että asiayhteyttä pidetään osana virkkeen lauserakennetta, jotta sitä koskevat tiedot sisällytetään varmasti kuvaukseen.

- (i) Virke "hän osaa vertailla poliittisia aloitteita" eroaa virkkeestä "hän osaa vertailla talousarvion tuloja" ja virkkeestä "hän osaa vertailla rakennusteknologioita".
- (ii) On huomattava, että nämä oppimistulokset voivat olla tasoltaan yhtä monimutkaisia.

Esimerkkejä verbeistä, joilla voidaan ilmaista saadun koulutuksen syvällisyyttä/monimutkaisuutta (B.2.2):

- (i) Esimerkiksi verbeillä *arvioida*, *parantaa*, *ohjata*, *analysoida* ja *optimoida* voidaan kuvata monimutkaisempaa osaamista kuin esimerkiksi verbeillä *avustaa*, *toistaa*, *toimeenpanna* ja *tarkistaa*.

Esimerkkejä samojen verbien yhteydessä käytetyistä objekteista, jotka vaikuttavat saadun koulutuksen syvällisyyden/monimutkaisuuden ymmärtämiseen (B.2.2) – niistä käy ilmi, miten tärkeää on valita virkkeen ja oppimistuloksen objekti huolellisesti:

- (i) Virke "hän osaa analysoida jäsennellyillä ja ennalta määritellyillä verkkokyselyillä kerättyä asiakaspalautetta" eroaa virkkeestä "hän osaa analysoida geenisekvenssejä lääketieteellisten hoitojen suunnittelemiseksi yksilöllisesti". Virke "hän osaa laatia yksinkertaisia yhteenvetoja" eroaa virkkeestä "hän osaa laatia kattavan tutkimusehdotuksen".

Esimerkkejä verbeistä, joilla voidaan ilmaista koulutuksen soveltamisen asiayhteyttä (B.2.3) ja/tai sitä, mitä tutkinnon haltija voi tutkinnolla tehdä:

- (i) Esimerkiksi verbeillä *koota*, *valmistaa* ja *rakentaa* voidaan ilmaista, että tutkinto valmistaa pääasiassa sellaisiin töihin, joissa tarvitaan eniten käytännön taitoja.
- (ii) Esimerkiksi verbeillä *analysoida*, *kuvaila* ja *laatia* voidaan ilmaista, että tutkinto valmistaa pääasiassa (tai myös) sellaisiin töihin, joissa tarvitaan eniten analyttisiä taitoja, tai jatko-opintoihin.

Esimerkkejä objekteista, joilla voidaan ilmaista koulutuksen soveltamisen asiayhteyttä ja sitä, mitä tutkinnon haltija voi tutkinnolla tehdä:

- (i) Virkkeellä "tutkinnon haltija osaa analysoida oikeustapauksia" voidaan ilmaista, että oppimistulokset ovat merkityksellisiä oikeudellisessa ympäristössä.
 - (ii) Virkkeellä "tutkinnon haltija osaa tehdä laboratoriokokeita" voidaan ilmaista, että oppimistulokset ovat merkityksellisiä laboratorioympäristössä.
- (f) Sisällyttämällä virkkeisiin tietoa asiayhteydestä (esimerkiksi olosuhteista, tilanteista, menetelmistä ja tarkoituksesta) voidaan helpottaa koulutuksen

- laajuuden/alan (B.2.1) ja syvällisyyden/monimutkaisuuden (B.2.2) sekä sen ymmärtämistä, missä saatua koulutusta voidaan soveltaa. Esimerkkejä:
- (i) "Hän osaa analysoida oikeustapauksia arvioidakseen oikeudellisia vaikutuksia ja antaa tietoon perustuvia suosituksia asiakkaille."
 - (ii) "Hän osaa analysoida oikeustapauksia ja tutkia oikeudellisia teorioita edistääkseen tieteellisten artikkeleiden julkaisemista."
 - (iii) "Hän osaa tehdä laboratoriokokeita havainnollistaakseen kemiallisia perusreaktioita ja periaatteita nuorille oppilaille."
 - (iv) "Hän osaa tehdä laboratoriokokeita arvioidakseen lääkkeiden tehokkuutta."
 - (v) "Hän osaa kommunikoida englanniksi itsenäisesti matkailualan neuvontapalveluissa ja hotellimajoituspalveluissa."
 - (vi) "Hän osaa käyttää tietokonejärjestelmiä ja -ohjelmistoja, jotka on tarkoitettu yksinkertaisiin, graafisiin kaksi- ja kolmiulotteisiin esityksiin."
 - (vii) "Hän osaa vahvistaa rakennusten rakennetta ja osia kansallisten kattamis-, ankkurointi- ja liitosohjeiden mukaisesti."
- (g) Määreitä (adverbeja ja adjektiiveja) käytettäessä tulee varmistaa, että ne tarkentavat virkettä. Epämääräisiä ja yleisluonteisia adjektiiveja tulee siis välttää. Ks. liite IV. Esimerkkejä adjektiiveista, joilla voidaan selventää koulutuksen syvällisyyttä/monimutkaisuutta:
- (i) "Tutkinnon haltija osaa kehittää yksinkertaisia tietokoneohjelmia tietojenkäsittelyä ja visualisointia varten."
 - (ii) "Tutkinnon haltija osaa määrittää itsenäisesti vesitiiviiden ulkokattojen rakennusmateriaalit ja -välineet."
 - (iii) "Tutkinnon haltija osaa suorittaa rutiinitoimenpiteitä, myös kirurgisia toimenpiteitä, ohjattuna."
- (h) Tiedot ja taidot, tarvittaessa myös laaja-alaiset taidot, tulee esittää siten, että ne ovat yhteydessä toisiinsa.
- (i) On vältettävä tietojen ja taitojen jakamista erillisiin luetteloihin sekä laajuuteen ja syvällisyyteen liittyvien seikkojen luettelemista erikseen.
 - (ii) On pohdittava, voidaanko tiedot ja taidot esittää yhdessä tai onko niiden välinen yhteys oletettavissa tai ilmaistavissa. Esimerkkejä:
 - "Hän osaa suorittaa sähköasennuksen voimassa olevien terveys- ja turvallisuussäännösten mukaisesti."
 - "Hän osaa suunnitella ja ottaa käyttöön algoritmeja analysoidakseen rahoitusmarkkinoiden suuntauksia."
 - "Hän osaa tehdä kauneushoitoja sekä neuvoa asiakkaita ihon omahoidossa ja tuotteiden käytössä."

- (i) Tutkinnon tavoitteita ja suuntautumista pohtimalla voidaan löytää tarvittava tasapaino esimerkiksi perustietojen (kuten perusmatematiikka, luonnontieteet ja kielet), edistyneiden tietojen, edistyneiden teknisten ja erikoistaitojen (esimerkiksi tehtävään tai toimintoon liittyvät taidot) ja laaja-alaisten taitojen ja osaamisen (esimerkiksi ongelmanratkaisu, oppimistaidot ja viestintä) välillä. Tavasta, jolla kuvaukset on muotoiltu, saadaan tietoa esimerkiksi siitä, ovatko saadut tiedot, taidot ja pätevyudet merkityksellisiä ainoastaan tietyssä ammatissa tai tietyllä sektorilla vai monella sektorilla ja koko yhteiskunnassa vai toimivatko ne pääasiassa ponnahduslautana jatko-opintoihin. Esimerkkejä:
- (i) "Hän osaa nimetä geometrisiä muotoja ja kuvioita."
 - (ii) "Hän osaa mitata ja analysoida sähkölaitosten ja -laitteiden fyysisiä parametrejä tunnistaakseen virheitä ja käynnistääkseen toimenpiteitä."
 - (iii) "Hän osaa viestiä ammattimaisesti kollegojen, asiakkaiden ja vierailijoiden kanssa kasvotusten, puhelimesta ja kirjallisesti."
 - (iv) "Hän osaa ottaa huomioon teknisen taloustieteen ja ympäristönsuojelun perusteet rakennusten rakenteiden suunnittelussa."
 - (v) "Hän osaa määritellä itsenäisesti keskeisten parametrien arvot ruiskupuristusmenetelmän valmistelemiseksi ja käyttämiseksi."
 - (vi) "Hän osaa valita, valmistella ja käyttää erilaisia leikkokukkia, viherkasveja ja ruukkukasveja kukka-asetelmien tekoon ja koristeluun."
 - (vii) "Hän osaa kehittää, laatia kirjallisesti ja arvioida alueellisia hankkeita paikallista demokratiaa ja hallintoa varten."
 - (viii) "Hän osaa järjestää osallistavaa, lasten tarpeisiin räätälöityä taidetoimintaa, myös sairaalaympäristössä."
- (j) Virkkeistä tulee käydä ilmi itsenäisyyden ja vastuun taso, jota tutkinnon haltijalta odotetaan tämän omassa työssä tai valvoessa muita. Esimerkkejä:
- (i) "Hän osaa suunnitella, koordinoita ja johtaa itsenäisesti koulutusprosesseja ja -hankkeita yksin, yhteistyössä kollegojen kanssa ja työryhmissä."
 - (ii) "Hän osaa antaa teknisiä ohjeita työntekijöille ja alihankkijoille sekä tarkistaa, että rakennustyöt tehdään laadukkaasti ja säännösten mukaisesti."
 - (iii) "Hän osaa suunnitella ja valvoa työ- ja liiketoimintaprosessia..."
 - (iv) "Hän osaa avustaa hankkeen vetäjää toiminnoissa..."

- (v) ”Hän osaa laatia itsenäisesti rakennusten rakenteiden toteutussuunnitelmia ja tarvittaessa mukauttaa niitä rakennushankkeen toteutuksen aikana.”
- (vi) ”Hän osaa määritellä itsenäisesti rakennuselementtien mittasuhteet mutta ei liitä niitä kokonaisuuksiin (rakennuksiin), minkä vuoksi hän ei kykene vielä suunnittelemaan kokonaisia rakennuksia.”
- (vii) ”Hän osaa suorittaa tiettyjä yksinkertaisia tehtäviä maa- ja vesirakentamisen alalla itsenäisesti ja luovasti sekä monimutkaisempia tehtäviä ryhmässä.”
- (k) Toimintaa ilmaisevat verbit tulee valita huolellisesti välttämällä ympäripyöreitä verbejä. Ks. liite II.
- (l) On suositeltavaa käyttää aktiivimuotoa passiivimuodon sijaan sekä muodostaa virkkeet verbin ympärille. Esimerkkejä:
 - (i) Seuraavanlaisia virkeitä tulee välttää: ”Potilaan lihasterveyttä voidaan arvioida...”
 - (ii) Suositeltavampaa on muodostaa virke seuraavalla tavalla: ”Tutkinnon haltija osaa arvioida potilaan lihasterveyttä antaakseen yksilöllisiä hoitoja kivun lieventämiseksi ja liikkuvuuden parantamiseksi.”
- (m) Verbien käyttämistä substantiiveina tulee välttää.
 - (i) Seuraavanlaisia virkeitä tulee välttää: ”Yhteistyön tekeminen mallin suunnittelussa ja toteuttamisessa...”
 - (ii) Suositeltavampaa on muodostaa virke seuraavalla tavalla: ”Hän tekee yhteistyötä mallin suunnittelussa...”
 - (iii) Seuraavanlaisia virkeitä tulee välttää: ”Hän on osoittanut osaamista erityyppisten rakennusten puurakenteiden rakentamisesta, asentamisesta, huollosta ja kunnostuksesta.”
 - (iv) Suositeltavampaa on muodostaa virke seuraavalla tavalla: ”Hän osaa rakentaa, asentaa, huoltaa ja kunnostaa...”
- (n) Toistoa ja monimutkaisia lauserakenteita tulee välttää.
- (o) Koulutuksen syvällisyyttä ja monimutkaisuutta tulee kuvata EQF-/NQF-kuvausten mukaisesti. Silti oppimistulokset on määriteltävä tarkasti ja yksityiskohtaisesti kyseistä tutkintoa vastaavasti.¹⁴

¹⁴ NQF-kuvaukset ovat tavallisesti yleisluontoisia, koska ne kattavat suuren joukon erilaisia tutkintoja. Kuvattaessa yksittäisiä tutkintoja oppimistulokset tulee esittää yksityiskohtaisesti ja tarkasti mutta kuitenkin siten, että kuvaukset ovat yhdenmukaisia NQF-/EQF-tasojen kuvausten kanssa.

Muita huomioita ja vinkkejä

- (a) Kussakin virkkeessä voi olla useampi kuin yksi verbi, mutta niiden tulisi mieluiten viitata samaan objektiin/substantiiviin. Tällä tavoin virkkeestä saadaan looginen ja suurempaa monimutkaisuutta kuvaava (muuten virkkeestä tulee epäselvä ja monimutkainen). Ks. liite II.
- (i) Esimerkkejä verbiyhdistelmistä, joilla voidaan kuvata monimutkaisempaa osaamista:
- ”Hän osaa suunnitella, koordinoita ja valvoa logistiikkakonsepteja ja rakennustyömaiden välineitä, myös työskentely- ja suojatelineitä.”
- (ii) Seuraavanlaisia virkeitä tulee välttää: ”Hän osaa suunnitella uusien rakenteiden muotti-, vahvistus- ja valutöitä ja rakennusmateriaalien kunnossapitoa sekä arvioida työn kustannuksia, ajankäyttöä ja ympäristövaikutuksia.”
- (iii) Suositeltavampaa on muodostaa virke seuraavalla tavalla: ”Tutkinnon haltija osaa suunnitella muotteja, vahvistaa ja valaa uusia rakenteita, pitää kunnossa rakennusmateriaaleja
- (iv) sekä arvioida työn kustannuksia, ajankäyttöä ja ympäristövaikutuksia.”
- (b) Tutkinnon EQF-/NQF-taso viittaa tutkinnon kaikkien osatekijöiden summaan ja kuvaa tutkintoa ”yleisesti tai keskiarvoisesti” (tutkinnon ”painopiste”). Tiettyjen yksittäisten, luetelmakohtina esitettyjen oppimistulosten monimutkaisuuden taso voi olla tätä keskiarvoa alhaisempi tai korkeampi. Vaikka joitakin eroja odotetaankin esiintyvän, niiden ei tulisi olla liian suuria, sillä se herättäisi kysymyksiä tutkinnon yleisestä yhdenmukaisuudesta.
- (c) On olennaisen tärkeää olla tietoinen erosta suoraan ja selkeästi havaittavissa olevan osaamisen (muurarin kyky laittaa tiiliä päällekkäin) ja vaikeammin havaittavissa olevan osaamisen (muurarin kyky suunnitella ja tehdä yhteistyötä muiden ammattikuntien edustajien kanssa rakennustyömaalla) välillä. Myös vaikeasti havaittavissa olevat taidot ovat olennaisia. Ne pitää tunnistaa ja niitä pitää käsitellä järjestelmällisesti.
- (d) Verbeillä, joilla viitataan havaittavissa ja mitattavissa olevaan toimintaan, voidaan vähentää kuvausten epämääräisyyttä.
- (e) Oppimistulokset, joita ei voida mitata tai havaita suoraan ja helposti, tulee kuvata esittämällä objekti ja asiayhteys huolellisesti.
- (f) Koska näissä ohjeissa suositellaan pitämään kuvaus tietyn pituisena (lyhyenä), sidosryhmät voivat päättää, erottavatko ne pakolliset ja täydentävät (valinnaiset) oppimistulokset toisistaan ja jos erottavat, millä tavoin.

Lyhenteet

Cedefop	Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus
ELM	Eurooppalainen oppimismalli
EQF	Eurooppalainen tutkintojen viitekehys
ETF	Euroopan koulutussäätiö
NQF	Kansallinen tutkintojen viitekehys
QDR	Tutkintoja koskevien tietoaaineistojen rekisteri
VET	Ammatillinen koulutus

Liitteet

Liite I Esimerkkejä lyhyistä oppimistuloksiin perustuvista tutkintokuvauksista

Seuraavilla lyhyiden kuvausten malliesimerkeillä pyritään havainnollistamaan ohjeiden käytännön soveltamista ja selventämään, miten ohjeet voidaan ottaa käyttöön. Esimerkit perustuvat aitoihin kansallisiin kuvauksiin, jotka on laadittu ohjeiden avulla hankeryhmän puitteissa ja joita hankeryhmän jäsenet ovat mukauttaneet ja muokanneet vastaamaan paremmin ohjeiden suosituksia.

Tutkinto: Kliininen psykologi

Kliininen psykologi (EQF/NQF 7) kehittää ja soveltaa tieteellisen kliinisen psykologian teorioita, menetelmiä ja tekniikoita, jotka koskevat terveyden edistämistä, seulontaa, psykologista diagnostiikkaa, terveysongelmien arviointia, ennaltaehkäisyä, neuvontaa sekä hoidon tai tuen tarpeessa olevien henkilöiden hoitoa. Näin terveydenhuollon käyttäjiä tuetaan alusta lähtien sekä edistämällä heidän kehitystään että optimoimalla heidän toiminnallinen itsenäisyytensä ja hyvinvointinsa. Ammatin harjoittamiseksi tarvitaan mielenterveyden ammattilaisia koskevassa laissa määritelty kliinisen psykologin lupa.

Kliininen psykologi osaa

- (a) laatia psykologisen arvion
- (b) toteuttaa toimenpiteitä yksittäisten henkilöiden, ryhmien ja organisaatioiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja kärsimyksen lieventämiseksi
- (c) tuottaa tutkimusta ja tutkimustuloksia ammatillisen tietämyksen lisäämiseksi ja/tai eri ammatillisten toimien tehokkuuden arvioimiseksi
- (d) integroida tutkimuksen ja kliinisen asiantuntemuksen hoidon käyttäjien kanssa tehtävään työhön ja heidän tilanteeseensa
- (e) soveltaa tieteellistä tietoa ja menetelmiä
- (f) toimia eettisten sääntöjen mukaisesti
- (g) kehittää ja ylläpitää ammatillista suhdetta hoidon käyttäjään
- (h) harjoittaa ammattiaan ammattimaisesti ja sosiaalisesti vastuullisesti
- (i) kehittää ja ylläpitää omaa ammattiosaamistaan
- (j) reflektoida, arvioida omaa toimintaansa ja pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan
- (k) olla vuorovaikutuksessa useiden eri alojen ammattilaisten kanssa.

Tutkinto: Tietotekninen avustaja

Tutkinnon haltija (EQF/NQF 4) osaa huolehtia tietoteknisten järjestelmien sujuvasta toiminnasta. Hän osaa kehittää, mukauttaa ja/tai ylläpitää niitä ja huolehtia käyttäjien tarpeista. Hänellä on käytännön tietoa tietojenkäsittelytieteestä, sähkötekniikasta sekä tuotantotekniikasta.

Hän työskentelee itsenäisesti ja/tai osana työryhmää yrityksissä, jotka kehittävät ja tarjoavat tieto- ja viestintätekniologian tuotteita ja palveluja, tai julkisissa viranomaiselimissä ja instituutioissa.

Kyseessä on ammatillinen peruskoulutus. Vaihtoehtoisesti on mahdollista hankkia korkeakouluun pääsemiseen oikeuttava tutkinto.

Tutkinnon haltija osaa

- (a) analysoida, arvioida ja optimoida toiminnallisia prosesseja, työvirtoja ja toimintaedellytyksiä, jotka liittyvät tietoteknisten järjestelmien käyttöön
- (b) suunnitella työprosesseja teknisten ja organisatoristen välineiden avulla
- (c) kehittää ja mukauttaa sovellusohjelmistoja toiminnallisia prosesseja varten
- (d) analysoida, suunnitella, rakentaa, teettää ja liittää verkkoon tietoteknisiä järjestelmiä
- (e) analysoida, rakentaa, liittää tietoteknisiin järjestelmiin, ohjelmoida ja teettää automatisoituja järjestelmiä
- (f) suunnitella, luoda ja ylläpitää tietokantoja käyttämällä asianmukaisia ohjelmointikieliä ja ohjelmistotyökaluja
- (g) turvata tietoteknisten järjestelmien energiansaannin ja optimoida energiankulutuksen
- (h) noudattaa teollisuuden ja lainsäädännön standardeja ja säännöksiä sekä teknisiä sääntöjä ja säännöksiä
- (i) noudattaa tietoturvaa, tietosuojaa ja tekijänoikeuksia
- (j) muokata ja pohtia vastuullisesti omaa työympäristöään ja omia työprosessejaan
- (k) noudattaa sääntöjä ja ohjeita prosessien ja tuotteiden laadun turvaamiseksi
- (l) tehdä yhteistyötä ja kommunikoida ryhmissä
- (m) analysoida asiakkaiden vaatimuksia ja neuvoa asiakkaita myös englanniksi
- (n) hankkia, valmistella ja esittää toimintaan liittyvää tietoa ja asiakirjoja englanniksi.

Tutkinto: Betonityöt

Betonialan ammattilainen (EQF/NQF 4) osaa suunnitella muotteja, vahvistaa ja valaa uusien rakennusten rakenteita sekä huoltaa olemassa olevia rakennuksia. Tutkinnon haltija osaa rakentaa asuinrakennuksia, liikerakennuksia, sairaaloita, kouluja ja patoja. Tutkinnon voi hankkia ammatillisessa oppilaitoksessa ja harjoitteluyrityksessä suoritettavalla nelivuotisella koulutuksella. Osaamista voidaan laajentaa korkea-asteen ammattikoulutuksella (EQF 5).

Tutkinnon haltija osaa

- (a) työskennellä itsenäisesti rakennusten tietomallien, piirustusten, selostusten ja elementtiratkaisujen mukaisesti
- (b) arvioida työn kustannuksia, ajankäyttöä ja ympäristövaikutuksia
- (c) toteuttaa rakennusten ja niiden osien muottityöt käyttämällä perinteisiä muotteja ja järjestelmämuotteja
- (d) vahvistaa rakennuksia ja niiden osia kattamista, ankkurointia ja liittämistä koskevien selostusten mukaisesti
- (e) antaa selostuksia työprosesseista, joissa käytetään elementtimenetelmiä tai perinteisiä menetelmiä
- (f) valaa rakenneosia ja lattiaita sekä arvioida eri valupaineista aiheutuvia seurauksia
- (g) lajitella ja käsitellä jätteitä voimassa olevien säännösten mukaisesti, käyttää materiaaleja uudelleen sekä huomioida epäasianmukaisen käsittelyn seuraukset
- (h) käyttää laadunvarmistusjärjestelmiä, työskennellä voimassa olevien terveys-, ympäristö- ja turvallisuusvaatimusten mukaisesti ja huomioida vaatimusten noudattamatta jättämisestä aiheutuvat seuraukset
- (i) arvioida riskejä voimassa olevien säännösten mukaisesti ja tehdä työturvallisuusanalyyskejä
- (j) työskennellä niiden säännösten ja sopimusten mukaisesti, joilla säännellään ammattikunnan työoloja sekä määritetään työnantajan ja työntekijän velvollisuudet ja oikeudet
- (k) kiinnittää huomiota vaatimuksiin ja odotuksiin, joita tasa-arvoiselle, osallistavalle työyhteisölle on asetettu.

Liite II Toimintaa ilmaisevat verbit

Monitulkintaiset ja tarkat verbit: Cedefopin oppimistuloksia koskevat ohjeet¹⁵

Monitulkintainen		Tarkka	
Tietää	Ymmärtää merkitys	Ymmärtää ero	Kirjoittaa
Ymmärtää	Tutustua	Erotaa	Selostaa
Nauttia	Uskoa	Koota	Rakentaa
Määritellä	Olla tietoinen	Mukauttaa	Verrata
Arvostaa	Käsittää	Määrittää	Vertailla
		Ratkaista	Luetella

Lyhyitä oppimistulosten kuvauksia käsittelevän EQF-Europass-hankeryhmän puitteissa toimitettujen ja analysoitujen kansallisten tutkintojen ja muun materiaalin toimintaa ilmaisevat verbit¹⁶

Laaja-alaisia/yleisluontoisia toimintaa ilmaisevia verbejä					
käyttää	suorittaa	viimeistellä	määrittää	ottaa	täyttää (vaatimukset)
työskennellä	asettaa	huomioida	mahdollistaa	toimia	huolehtia
toteuttaa	pitää	panna merkeille	tuoda	tehdä	käsitellä
valmistaa	jatkaa	laittaa	määritellä	ottaa huomioon	
antaa	täyttää	toimia	hallita	näyttää	

Tarkkoja toimintaa ilmaisevia verbejä					
soveltaa	hyväksyä	rakentaa	käynnistää	muokata	oikaista
tarkistaa	johtaa	ratkaista	järjestää	toimeenpanna	arvioida
tunnistaa	konfiguroida	poistaa	hankkia	palvella	oppia
valmistella	mukauttaa	konsultoida	harjoittaa itsearviointia	laskea	pakata
osoittaa	optimoida	saattaa päätökseen	toistaa	korvata	toimittaa
kehittää	kerätä	etsiä	opastaa	laatia tiivistelmä	seurata
analysoida	rakentaa uudelleen	käynnistää	purkaa	perustaa	käsitellä
tuottaa	olla yhdenmukainen	laskea	olla jonkun seurana	tukea	testata

¹⁵ Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook – second edition*. Euroopan unionin julkaisutoimisto.

¹⁶ Luetteloissa on esimerkkejä verbeistä, joita on käytetty NQF-tasojen kuvauksissa, sekä toimintaa ilmaisevia verbejä, jotka on mainittu [Norjan kansallisten opetussuunnitelmien suunnittelua koskevissa ohjeissa](#) (jotka opetus- ja tutkimusministeriö ja saamelaiskäräjät hyväksyivät 26. kesäkuuta 2018 ja jotka tarkistettiin 10. lokakuuta 2018 Oslossa).

Tarkkoja toimintaa ilmaisevia verbejä					
kommunikoida	valvoa	jaotella	toteuttaa	puuttua	korjata
osallistua	valmistaa	ohjata	reagoida	purkaa osiin	raportoida
prosessoida	tavata	toistaa	korjata	tehdä yhteistyötä	myydä
suunnitella	ottaa vastaan	opastaa	ennakoida	palata	etsiä
panna täytäntöön	tunnistaa	altistaa	koota	varmistaa	suorittaa
asentaa	muodostaa	ohjelmoida	työllistää	siirtää	standardoida
kunnioittaa	täydentää	selittää	rajoittaa	selventää	jäsentää
integroida	päivittää	laatia	merkitä	perustella	lisätä
ylläpitää	dokumentoida	edistää	avustaa	neuvotella	täyttää
kuvailla	levittää	pohtia	jalostaa	visualisoida	arvioida
tarkkailla	mitata	arvioida	suunnitella	vertailla	pystyttää
hallinnoida	lukea	ehdottaa	koostaa	päättää	liittää
valita	koota	tehdä yhteistyötä	kalibroida	delegoida	luonnostella
esittää	neuvoa	vastata	uuttaa	seurata tilannetta	parantaa
seurata	rakentaa	mukauttaa	kirjoittaa	tutkia	jakaa
esittää	varastoida	hallita	kunnostaa	havaita	yhdistää
varmistaa	koordinoida	tiedottaa	pitää huolta	myydä	täsmentää
ehkäistä	teettää	ratkaista	saada	purkaa	vaihtaa
luoda	arvioida	tutkia	johtaa	tiivistää	ilmoittaa
prosessoida	järjestää	piirtää	tiivistää	muuntaa	tarkastaa
asettaa	valita	ottaa käyttöön	osallistua	kunnostaa	vahvistaa
tarjota	sisällyttää	sitoutua	tulkita	kohdentaa	toimittaa
arvioida tilanne	vahvistaa oikeaksi	hyväksyä	selostaa	muuttaa	suorittaa
käsittää	mobilisoida	järjestää uudelleen	suojeilla	arvostella	käsitteellistää
johtaa	hakea	ohjata	esitellä	saattaa päätökseen	antaa kritiikkiä
valvoa	parannella	toimia	tehdä tutkimusta	diagnosoida	palauttaa
kokeilla	vahvistaa oikeaksi				

Esimerkkejä suurempaa monimutkaisuutta kuvaavista toimintaa ilmaisevista verbiyhdistelmistä, joiden verbeillä on sama objekti	
Suunnitella ja panna täytäntöön	Varastoida ja ylläpitää
Panna täytäntöön ja dokumentoida	Hallita ja prosessoida
Varmistaa ja dokumentoida	Tunnistaa ja aloittaa
Asentaa ja konfiguroida	Tunnistaa ja ehkäistä
Asentaa ja tarkistaa	Tunnistaa ja seurata
Koota ja asentaa	Tunnistaa ja ehdottaa
Järjestää ja tarkistaa	Pakata ja toimittaa

Esimerkkejä suurempaa monimutkaisuutta kuvaavista toimintaa ilmaisevista verbiyhdistelmistä, joiden verbeillä on sama objekti	
Rakentaa ja tarkistaa	Koota ja kytkeä
Tarkistaa ja noudattaa	Valmistella, määrittää ja selittää
Suunnitella ja järjestää	Suunnitella, valmistella ja panna täytäntöön
Suunnitella ja luonnostella	Koordinoida, valmistella ja huolehtia
Suunnitella ja toteuttaa	Seurata, suunnitella ja raportoida
Mitata ja analysoida	Kehittää, luoda ja tukea
Analysoida ja hallita	Kehittää, laatia kirjallisesti ja arvioida
Analysoida ja vertailla	Panna täytäntöön, integroida ja tarkistaa
Tulkita ja soveltaa	Analysoida, korjata ja ylläpitää
Tiedottaa ja neuvoa	Tutkia, analysoida ja arvioida
Neuvoa ja ohjeistaa	Osoittaa, integroida ja soveltaa
Tehdä yhteistyötä ja kommunikoida	Määrittää, valita ja analysoida
Kommunikoida ja neuvotella	Analysoida, tarkistaa ja parantaa
Valmistella ja saattaa päätökseen	Johtaa, valvoa ja vastata
Valmistella ja koota	Koordinoida, ohjata ja mukauttaa
Sitoutua ja järjestää	Rakentaa, asentaa, rakentaa uudelleen, huoltaa ja kunnostaa
Valmistaa ja esittää	Koota ja purkaa
Kehittää ja mukauttaa	

Liite III Määreet (adjektiivit ja adverbis)

Esimerkkejä määreistä, joita esiintyy kansallisten tutkintojen viitekehysten (joissa viitataan EQF:ään) tasojen kuvauksissa¹⁷

Esimerkkejä laaja-alaisista/yleisluontoisista määreistä		
Varma	Keskeinen	Asianmukainen, asianmukaisesti
Olennainen	Erityinen, erityisesti	Sopiva, sopivasti
Erittäin	Laaja-alainen, laaja-alaisesti	Menestynyt, menestyksekkäästi
Useat eri	Kunnollinen, kunnollisesti	Tavallinen, tavallisesti
Hyvä	Tehokas, tehokkaasti	Tärkeä, mikä on tärkeää
Vaadittu	Laaja, laajasti	

Esimerkkejä määreistä (adverbeista ja adjektiiveista), joilla voidaan kuvata koulutuksen monimutkaisuutta		
Perus-	Edistynyt	Täydellinen, loppuun saatettu, kokonaan
Perehtynyt	Keskitaso	Monitahoinen, monimutkainen
Yksinkertainen	Itsenäinen, itsenäisesti	Innovatiivinen, innovoiva, innovatiivisesti
Toistuva	Luova, luovasti	Johtamiseen liittyvä, johtavassa asemassa oleva
Jäsennelty	Riippumaton, riippumattomasti	Omaperäinen, omaperäisesti
Määritelty	Erikoistunut, asiantunteva	Huomattava
Rutiininomainen	Uusi, uudenlainen	Vastuu, vastuullisesti
Alkeistason	Kriittinen, kriittisesti	Strateginen, strategisesti
Määrätty	Kattava	Ennalta arvaamaton, ennakoimaton
Integroitu	Rutiinista poikkeava	Käsitteellinen, käsitteellisesti
Erikoistumaton	Arvaamaton	Odotuksenmukainen, odotuksenmukaisesti
Vähäinen	Syvällinen	Osittain, osittainen, osaksi
Jokapäiväinen, arkinen, päivittäinen	Ennalta määritetty, ennakkoon määrätty	Pitkälle kehitetty

¹⁷ Englanniksi julkaistut NQF-tasojen kuvaukset on esitetty Cedefopin vuoden 2018 julkaisussa *Analysis and overview of NQF level descriptors in European countries* (Euroopan unionin julkaisutoimisto). Niiden maiden osalta, jotka olivat toimittaneet päivitetyn viittausraportin vuoden 2016 jälkeen, käytettiin päivitettyä viittausraporttia.

Liite IV Eurooppalainen tutkintojen viitekehys: tasojen kuvaukset¹⁸

	Tiedot	Taidot	Vastuu ja itsenäisyys	
	EQF:ssä tiedoilla tarkoitetaan asia- ja/tai teorian tietoja.	EQF:ssä taidoilla tarkoitetaan kognitiivisia taitoja (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) ja käytäntöön liittyviä taitoja (kätevyys sekä menetelmien, materiaalien, työkalujen ja -välineiden käyttö).	EQF:ssä vastuulla ja itsenäisyydellä tarkoitetaan oppijan kykyä soveltaa tietoja ja taitoja itsenäisesti ja vastuullisesti.	
Taso 1	Yleistiedot	Yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi vaadittavat perustaidot	Työskentely tai opiskelu selkeässä toimintaympäristössä suoran valvonnan alaisena	Taso 1
Taso 2	Työ- tai opintoalan perustiedot	Kognitiiviset ja käytännön perustaidot, joita vaaditaan asiaan liittyvän informaation hyödyntämiseen tehtävien suorittamiseksi ja rutiininomaisten ongelmien ratkaisemiseksi yksinkertaisten sääntöjen ja työkalujen avulla	Jonkin verran itsenäisyyttä vaativa valvottu työskentely tai opiskelu	Taso 2
Taso 3	Tiedot työ- tai opintoalan faktoista, periaatteista, prosesseista ja yleisistä käsitteistä	Tiettyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseksi ja ongelmien ratkaisemiseksi valitsemalla ja soveltamalla perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja -informaatiota	Vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien tehtävien suorittamisesta, oman toiminnan mukauttaminen olosuhteisiin ongelmanratkaisun yhteydessä	Taso 3
Taso 4	Työ- tai opintoalan asia- ja teorian tiedot laajoissa asiayhteyksissä	Tiettyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan ratkaisujen tuottamiseksi työ- tai opintoalan erityisongelmiin	Itsenäinen työskentely yleensä ennustettavien mutta mahdollisesti muuttuvien työ- tai opintoympäristöjen sääntöjen puitteissa, muiden suorittamien rutiinitehtävien valvonta, osittaisen	Taso 4

¹⁸ Kukin kahdeksasta tasosta määritellään käyttäen kuvauksia oppimistuloksista, joita edellytetään kyseistä tasoa vastaavan tutkinnon hankkimiseksi kaikissa tutkintojärjestelmissä. *Oppimistuloksilla* tarkoitetaan tietoja siitä, mitä oppija tietää, ymmärtää ja pystyy tekemään oppimisprosessin päätteeksi. Oppimistulokset määritellään tietoina, taitoina sekä vastuuna ja itsenäisyytenä. Lähde: Eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä vuonna 2017 annettu suositus.

Tiedot		Taidot	Vastuu ja itsenäisyys	
			vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien toimien arvioinnista ja parantamisesta	
Taso 5	Työ- tai opintoalan laaja-alaiset, erikoistuneet asia- ja teorian tiedot sekä kyseisten tietojen rajojen ymmärtäminen	Laaja-alaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan luovien ratkaisujen tuottamiseksi abstrakteihin ongelmiin	Johtaminen ja valvonta työ- tai opintoympäristöissä, joissa tapahtuu ennakoimattomia muutoksia, oman ja muiden suoritusten tarkastelu ja kehittäminen	Taso 5
Taso 6	Edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen	Edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen	Monimutkaisten teknisten tai ammatillisten toimien tai hankkeiden johtaminen ja vastuun ottaminen päätöksenteosta ennakoimattomissa työ- tai opintoympäristöissä, vastuun ottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisesta kehityksestä	Taso 6
Taso 7	Pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana Alan ja eri alojen välisten rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten kriittinen ymmärtäminen	Erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen	Monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusien strategioita vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen, vastuun ottaminen ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen suoritusten arvioinnista	Taso 7
Taso 8	Tiedot, jotka sijoittuvat työ- tai opintoalan kaikkein edistyneimmälle tasolle ja alojen välisille rajapinnoille	Kaikkein edistyneimmät ja erikoistuneimmat taidot ja tekniikat, kuten tiivistelmien tekeminen ja arviointi, joita vaaditaan keskeisten ongelmien ratkaisemiseen tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa sekä nykyisten tietojen tai ammattikäytäntöjen laajentamiseen ja uudelleenmäärittelyyn	Näyttöä huomattavasta auktoriteetista, innovointikyvystä, itsenäisyydestä, tieteellisestä ja ammatillisesta luotettavuudesta sekä vahvasta sitoutumisesta uusien ideoiden tai prosessien kehittämiseen merkittävimmässä työ-	Taso 8

Tiedot		Taidot	Vastuu ja itsenäisyys
			tai opintoympäristöissä, johon kuuluu tutkimustoiminta
Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehys sisältää kolmen opintosityklin kuvaukset. Tästä sovittiin Bolognan prosessin yhteydessä korkea-asteen koulutuksesta vastaavien ministereiden kokouksessa Bergenissä toukokuussa 2005. Kussakin opintosityklin kuvauksessa esitetään yleisesti, mitä suoritus- ja osaamisodotuksia kyseisen syklin päättävään tutkintoon tyypillisesti liittyy. Lyhyen syklin kuvaus, joka on kehitetty Bolognan prosessiin liittyvässä yhteisessä laatualoitteessa (ja joka voi sisältyä tai liittyä ensimmäiseen sykliin), vastaa tason 5 oppimistuloksia EQF:ssä. Ensimmäisen syklin kuvaus vastaa tason 6 oppimistuloksia EQF:ssä. Toisen syklin kuvaus vastaa tason 7 oppimistuloksia EQF:ssä. Kolmannen syklin kuvaus vastaa tason 8 oppimistuloksia EQF:ssä.			

Lähde: [Vuonna 2017 annettu EQF:ää koskeva suositus – tasojen kuvaukset.](#)

Liite V Muut lähteet ja linkit

[Sivustoilla käyty 10.4.2024]

- Ohjeet on tarkoitettu [Europassin portaalissa julkaistujen lyhyiden tutkintokuvausten](#) laatimiseen.
- Tutkinnot ja oppimismahdollisuudet julkaistaan Europassin portaalissa [tutkintoja koskevien tietoaineistojen rekisterin](#) (Qualification Dataset Register, QDR) avulla.
- QDR-rekisterissä julkaistavat tiedot tulee esittää [eurooppalaisen oppimismallin](#) mukaisesti.
- Cedefopin oppimistulosten määrittelyä sekä niitä koskevien kuvausten laatimista ja soveltamista koskevissa ohjeissa (vuosien 2017¹⁹ ja 2022²⁰ versiot) esitetään oppimistulosten kuvaamisen nyrkkisäännöt. Vuoden 2022 versiossa on kattava luettelo kansainvälisistä ja kansallisista lähteistä (ohje- ja tutkimusmateriaaleista), joilla tuetaan oppimistulosten määrittelyä sekä niitä koskevien kuvausten laatimista ja käyttöä eri asiayhteyksissä (esimerkiksi arviointi, opetussuunnitelmat ja tutkinnot).
- [Vuonna 2017 eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä \(EQF\) annettu suositus](#). Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä toukokuuta 2017, eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen kumoamisesta.
- Cedefopin vuoden 2018 julkaisu [Euroopan maiden NQF-tasojen kuvausten analyysistä ja yleiskatsauksesta](#) sisältää NQF-tasojen kuvaukset.
- Euroopan komissio (2017). [ESCO \(eurooppalainen taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokitus\)](#).
- Yhdysvaltojen työministeriö. [O'Net Occupational Information Network](#).
- [Avaintaitoja koskeva viitekehys](#). Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä toukokuuta 2018, elinikäisen oppimisen avaintaidoista. Euroopan unionin neuvosto (2018).
- [Eurooppalainen yrittäjyystaitojen viitekehys \(EntreComp\)](#). Euroopan komissio, Yhteinen tutkimuskeskus (2016).

¹⁹ Cedefop (2017). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook](#). Euroopan unionin julkaisutoimisto.

²⁰ Cedefop (2022). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook – second edition](#). Euroopan unionin julkaisutoimisto.

- [Kansalaisille tarkoitettu digitaalisten taitojen puitekehys \(DigComp 2.2\)](#). Euroopan komissio, Yhteinen tutkimuskeskus (2022).
- [Demokraattista kulttuuria koskevan osaamisen viitekehys \(Reference framework of competences for democratic culture, RFCDC\)](#). Euroopan neuvosto (2013).
- [Luettelo kansallisista tutkintojen viitekehyksistä \(European inventory of National qualifications framework \(NQFs\)\)](#). Cedefop (2022).
- Lisätietoa kansallisista tutkintojen viitekehyksistä on NQF-verkkosivustoilla ja -tietokannoissa. [Europass-sivustolla on maakohtaiset linkit verkkosivustoille ja tietokantoihin sekä maakohtaisten NQF-koordinointipisteiden yhteystiedot.](#)

Tiivistelmä

Ohjeissa esitetään yleiset periaatteet tutkintojen lyhyiden, oppimistuloksiin perustuvien kuvausten laatimista varten. Ohjeita voidaan soveltaa kaikkiin tutkintoihin. Ohjeet ovat olennaisen tärkeitä kaikkien tutkintotietokantojen ja -rekisterien kannalta.

Tämä aloite on osa EU:n laajempaa pyrkimystä lisätä tutkintojen selkeyttä eri maissa, helpottaa liikkuvuutta ja tukea elinikäistä oppimista.

Merkittävä edistyminen kansallisten tutkintojen viitekehysten (NQF) ja oppimistulosten käytön suhteen on lisännyt tutkintojen ymmärtämistä ja siirrettävyyttä Euroopassa. Tutkintoja ja niiden oppimistuloksia koskevien lyhyiden kuvausten laatiminen parantaa jatkuvasti tutkintojen läpinäkyvyyttä ja vertailtavuutta sekä helpottaa niihin tutustumista ja niiden käyttöä digitaalisissa ympäristöissä.

Lyhyiden kuvausten ansiosta oppijat, työnantajat, koulutuksen järjestäjät ja muut tahot pystyvät tutustumaan nopeasti oppimistuloksia koskeviin tietoihin. Lyhyet kuvaukset täydentävät kokonaisia kansallisia kuvauksia.

Ohjeissa annetaan suosituksia näiden kuvausten muotoon (pituuteen ja esitysmuotoon) sekä sisältöön (laajuuteen, monimutkaisuuteen ja asiayhteyteen) liittyvistä seikoista. Ohjeissa on myös käytännön vinkkejä, kuten luettelo toimintaa ilmaisevista verbeistä ja määreistä, joiden avulla tutkintojen oppimistuloksia voidaan kuvata selkeästi.

LYHYIDEN OPPIMISTULOSSIIN PERUSTUVIEN TUTKINTOKUVAUSTEN LAATIMISTA KOSKEVAT EUROOPPALAISET OHJEET

Ohjeissa esitetään yleiset periaatteet tutkintojen lyhyiden, oppimistuloksiin perustuvien kuvausten laatimista varten. Ohjeita voidaan soveltaa kaikkiin tutkintoihin. Ohjeet ovat olennaisen tärkeitä kaikkien tutkintotietokantojen ja -rekisterien kannalta.

Tämä aloite on osa EU:n laajempaa pyrkimystä lisätä tutkintojen selkeyttä eri maissa, helpottaa liikkuvuutta ja tukea elinikäistä oppimista.

Merkittävä edistyminen kansallisten tutkintojen viitekehysten (NQF) ja oppimistulosten käytön suhteen on lisännyt tutkintojen ymmärtämistä ja siirrettävyyttä Euroopassa. Tutkintoja ja niiden oppimistuloksia koskevien lyhyiden kuvausten laatiminen parantaa jatkuvasti tutkintojen läpinäkyvyyttä ja vertailtavuutta sekä helpottaa niihin tutustumista ja niiden käyttöä digitaalisissa ympäristöissä.

Lyhyiden kuvausten ansiosta oppijat, työnantajat, koulutuksen järjestäjät ja muut tahot pystyvät tutustumaan nopeasti oppimistuloksia koskeviin tietoihin. Lyhyet kuvaukset täydentävät kokonaisia kansallisia kuvauksia.

Ohjeissa annetaan suosituksia näiden kuvausten muotoon (pituuteen ja esitysmuotoon) sekä sisältöön (laajuuteen, monimutkaisuuteen ja asiayhteyteen) liittyvistä seikoista. Ohjeissa on myös käytännön vinkkejä, kuten luettelo toimintaa ilmaisevista verbeistä ja määreistä, joiden avulla tutkintojen oppimistuloksia voidaan kuvata selkeästi.

CEDEFOP

Euroopan ammatillisen
koulutuksen kehittämiskeskus

Europe 123, Thessaloniki (Pylea), KREIKKA
Postiosoite: Cedefop service post, 570 01 Thermi, KREIKKA
Puh. +30 2310490111, Faksi +30 2310490020
Sähköposti: info@cedefop.europa.eu

www.cedefop.europa.eu

**Euroopan unionin
julkaisutoimisto**

Lainsäädäntöä | Dataa | Julkaisuja